

Bijlage 1: Kaders Maatschappelijke Structuurvisie 2025 'Wij, Leiderdorp'

1. We stellen de participatie van onze inwoners in de samenleving voorop.
2. We delen de verantwoordelijkheden met de inwoners en onze maatschappelijke partners en vormen samen een netwerk.
3. We zorgen dat de uitvoering van ons beleid passend en zo dichtbij mogelijk is georganiseerd.
4. We werken samen met partners aan gemeentelijke vraagstukken.
5. We werken vraaggericht.
6. We sturen op kwaliteit.
7. We zijn een aanvulling op de inzet van inwoners en organisaties zelf.
8. We maken keuzes die ten goede komen aan het behouden of versterken van het prettige leefklimaat in onze gemeente.

Bijlage 2: Rollen van de gemeente

	REGISSEREND	FACILITEREND	STIMULEREND	PARTICIPEREND
WANNEER?	Wij nemen het initiatief en zijn eindverantwoordelijk	Het initiatief ligt niet (meer) bij ons, maar sluit aan op onze doelstellingen	Het eigenaarschap ligt grotendeels buiten ons, maar draagt bij aan gemeentelijke doelstellingen	Wij zijn onderdeel van een partnerschap
WAT DOEN WIJ?	Wij formuleren de opdracht en houden regie op de uitvoering. Wij hebben hierin een sturende rol. Wij creëren consensus en structureren het proces.	Wij bieden praktische of tijdelijke ondersteuning. Maar faciliteren ook door het bieden van kaders (wetgeving en beleidsregels).	Wij nodigen uit tot actie en bevorderen en 'prijzen' wenselijke initiatieven.	Wij zijn gelijkwaardig in verantwoordelijkheid.
WAT VRAAGT DAT VAN ONS?	Het formuleren van een visie/opdracht/ beoogd resultaat en het maken van heldere een heldere opdracht.	Consensus over visie/ opdracht/ beoogd resultaat om vervolgens het initiatief over te laten aan de eigenaar	Communiceren van wenselijke ontwikkelingen, het volgen en zichtbaar maken.	Bereid om uitkomst uit handen te geven omdat deze gezamenlijk is.
WELKE HOUDING HEBBEN WE NODIG?	Sturend, inspirerend, doelmatig en resultaatgericht	Zorgvuldig, ondersteunend, betrouwbaar, flexibel, drempelverlagend	Omgevingsbewust, communicatief	Bescheiden, verbindend, lerend

Bijlage 3: Meerjarenraming programma 1: Meedoen in Leiderdorp

Meedoen in Leiderdorp Bedragen x € 1.000,-		Begroting 2017	Meerjarenraming		
			2018	2019	2020
1 A Actieve en gezonde inwoners	Lasten	6.901	6.389	6.112	5.788
	Baten	-1.421	-1.421	-1.421	-1.421
Saldo		5.481	4.968	4.691	4.367
1B Zelfredzame inwoners	Lasten	4.389	4.147	4.086	4.101
	Baten	-153	-125	-125	-125
Saldo		4.236	4.021	3.961	3.975
1C Ondersteunde inwoners	Lasten	18.583	18.359	18.251	18.058
	Baten	-5.674	-5.674	-5.674	-5.674
Saldo		12.910	12.686	12.577	12.384
Programma	Lasten	29.874	28.895	28.450	27.946
	Baten	-7.247	-7.220	-7.220	-7.220
Saldo van baten en lasten		22.627	21.676	21.230	20.727
Reserves	Toevoeging	114	62	94	143
	Onttrekking	-728	-86	-86	-86
Mutaties reserve		-614	-25	8	57
Resultaat		22.013	21.651	21.238	20.784

Bijlage 4: Verslagen themabijeenkomsten

Verslag Samentafel Sociaal Domein Thema Jeugd: Groei en ontwikkeling in de gemeente Leiderdorp

Datum: 9 januari 2017

–

Locatie: restaurant de Dijk, Leiderdorp

Aanwezigen:

Anja de Rijk, coördinator; CJG

Lisette Renckens, jeugdarts JGZ; CJG

Sheila Schouten, jeugdhulpverlener; Jeugd- en gezinsteam

Elma Tuenter, jeugdhulpverlener; Jeugd- en gezinsteam

Corrien Janson, jongerenwerk; Sociaal Cultureel werk

Lysette Sloof, locatiemanager, SmallSteps Kinderopvang

Alfons Verton, intensief trajectbegeleider; JPT

Teuny Dibbits, pedagogisch adviseur; CJG

Esther de Paauw, predikant; Protestantse Kerk

Kirsten Zitman, teammanager; IDOE

Floor van Haasteren, beleidsmedewerker oa jeugdparticipatie; gemeente Leiderdorp

Kim van Gothem, beleidsmedewerker onderwijs; gemeente Leiderdorp

Judith Lek, beleidsmedewerker jeugd; gemeente Leiderdorp

Marleen Stuivenberg, beleidsmedewerker oa jeugd, welzijn en lokale teams, gemeente Leiderdorp

Carolien de Groot, directeur JES Rijnland

John Peters, jongerenwerk; Sociaal Cultureel werk

Mimoun Ben Aissa, jongerenwerk; Sociaal Cultureel werk

Frances van der Geugten, stagiair, gemeente Leiderdorp

Joke Koetsier, BplusC,

Nadia El Keriasti, jongerenwerk, Sociaal Cultureel Werk

Jaap van der Leeden, huisarts, wmo-adviesraad.

**“Hoe vergroten we de kans dat.....
Kinderen in Leiderdorp gezond en veilig (blijven) opgroeien?”**

Opening door Angelique Beekhuizen, wethouder gemeente Leiderdorp.

Zij heet iedereen welkom en benadert het belang van samen komen tot verbeteringen, door zowel de professionals als de cliënten en burgers aan het woord te laten komen. Doel is te komen tot een nota die voor de zomer van 2017 vastgesteld zal moeten zijn.

Iedereen stelt zich kort even voor. Welke **verwachtingen** heb je van dit programma (inventarisatie)?

Samenvatting bespreking

Op de flapover zijn de volgende verwachtingen genoteerd. Iedere deelnemer mocht 1 woord noemen.

- Rollen en samenwerken
- Verbinding
- Informatie
- Invloed
- Duidelijkheid
- Heldere ideeën
- Inbreng
- Proces helderheid
- Input
- Communicatie
- Kennis
- Taakverdeling
- Netwerk
- Gezien en gehoord (de kinderen)
- Visie
- Prioriteit
- Samen
- Verbinding
- Hulp
- Invalshoeken
- Inspiratie

In gezamenlijkheid bepalen van het verwachte **resultaat**.

Samenvatting bespreking

Op de flapover werden de volgende verwachte resultaten benoemd.

Naar welk resultaat werken we toe? Wat willen de deelnemers terug zien in de beleidsnota?

- Beleidsnota= kader voor uitwerking
- Nota is een middel (geen doel)
- Gehoord worden/ zijn
- Vanuit veld aanreiken, vertaald in nota
- Afspraken maken met elkaar
- Totaal; persoonlijke ontwikkeling jongeren (alle)
 - sociaal
 - veilig
 - gezond
 - preventie
 - verantwoord
- Samenhang sociale omgeving
- Ouderschap

Bepalen van het domein; inventarisatie discussie onderwerpen; “wat vraagt aandacht en waarom?”

Met elkaar worden de thema's geïnventariseerd die aandacht behoeven binnen het domein Jeugd. Op de flapover worden de volgende thema's genoteerd: (elke deelnemer mocht 1 thema noemen)

1. Versterking sociale structuren
2. Versterken preventie
3. Veilig binnen sociale systeem
4. Talentontwikkeling voor iedereen
5. Weerbaarheid
6. Versterken van gezond en veilig opgroeien
7. Vergroten zichtbaarheid in 2e milieu
8. Hulp durven vragen
9. Woning/werk/stage lokaal
10. Betrokken voelen
11. Samenhang voor alle jeugd
12. Alcohol en drugs
13. Opvoedcursus ouders
14. Integrale aanpak (ook andere domeinen)
15. Kinderen migranten, laag opgeleide ouders (sociaal economisch perspectief)
16. Sterke samenleving, normaliseren (vechtscheidingen)
17. Met elkaar verantwoordelijkheid kinderen en ouderschap

18. Samenwerking en concreet maken
19. Veiligheid/ verantwoordelijkheid. Wie doet wat en wat mag je?
20. Vechtscheidingen
21. Taalontwikkeling ook digitaal
22. Als jongere je plek weten te vinden

Samenvatting bespreking

Uit deze inventarisatie mocht elke deelnemer het voor hem/haar belangrijkste thema kiezen.

De volgende items scoorden het hoogst:

1. Versterken sociale structuren (6)
2. Versterken preventie (3)
3. Talentontwikkeling voor iedereen (3)
4. Versterken van gezond en veilig opgroeien (3)

Gezamenlijk wordt besloten het thema **Versterken van gezond en veilig opgroeien** centraal te stellen en verder uit te diepen. Het is een kapstok, een belangrijk kader voor andere onderwerpen:

1. versterken sociale structuren,
2. versterken preventie en talentontwikkeling voor iedereen.

Tevens wordt benoemd dat alle andere genoemde onderwerpen jaarthema's kunnen zijn.

Voor het thema Versterken van gezond en veilig opgroeien wordt gevraagd aan de deelnemers de **“soll situatie”** oftewel, de gewenste situatie te omschrijven.

In 5 groepen wordt de gewenste situatie over 4 jaar besproken en kort beschreven.

Vervolgens wordt dit plenair gepresenteerd.

Samenvatting bespreking

Versterken van gezondheid en veilig opgroeien; wat is gewenst?

Groep 1

Het is van belang het ouderschap/ opvoeden te versterken:

- normaliseren
- informatie aanreiken; bewustzijn vergroten
- digitale weerbaarheid is een thema
- leefstijl en gezondheid

Groep 2

Minder kinderen zijn buiten beeld; “ieder kind heeft een 2e ingang/*schil*”.

Alle kinderen zijn weerbaar.

Het is van belang een stabiele thuissituatie te hebben. Tijdig informeren bijvoorbeeld bij vechtscheidingen, kan zorgen voor veiligheid en eventueel een vechtscheiding voorkomen.

Groep 3

Elk kind is in beeld en wordt gezien in 1e en 2e schil; sportvereniging, school, muziek etc. Iedereen is verantwoordelijk voor het signaleren van problemen. Het is belangrijk iedereen hier bekwaam in te maken, door leren in te schatten en informatie te geven.

In de discussie ontstaat de vraag of het gaat om ieder kind?

Er is een "grijs gebied". Hoe gaan we daar passend mee om. Zonder te stigmatiseren en zonder naderhand de conclusie te moeten trekken dat we het zagen aankomen maar niets gedaan hebben.

De overheid kan bewustwording creëren, door meer campagnes zoals de NIX campagne op te zetten. Doelgericht met veel herhaling.

De basis van sociale infrastructuur bevorderen. Denk aan het woningbeleid; mensen in scheiding kunnen niet verhuizen ivm hoge prijs huizen. Dit kan uitmonden in een vechtscheiding.

Groep 4

Er is een heldere structuur voor veiligheid nodig.

Normaliseren en aandacht voor welzijn. Het gaat niet om iedereen. Er is professionele hulp en een 2e schil.

Een weerbaar kind, zowel mentaal en fysiek is van belang.

Groep 5

Gezondheid vormgeven. Hoe? Geld inzetten, naar voorkant halen. Normaliseren.

In het kader van de vechtscheidingen; aandacht hebben voor woonbeleid en opleidingsniveau

Het inzetten van informele steunstructuren is van belang. En het loslaten van de systeemwereld.

De verdieping op het thema Versterken gezond en veilig opgroeien heeft veel input voor de beleidsnota opgeleverd.

Gezamenlijk wordt besloten voor het thema **Versterken van Preventie** op dezelfde wijze de "soll situatie" te beschrijven.

Samenvatting bespreking

Versterken van Preventie; wat is gewenst?

Groep 5

“*Voorkomen van*” moet sterker gemaakt worden.

Laaggeletterdheid, digitale geletterdheid en social media zijn thema's. Taalvaardigheid? Wat is de rol van het onderwijs? Tevens een rol voor de jongeren zelf hierin.

Groep 4

Preventie goed en eenduidig definiëren.

Meten. Maar hoe? Wil je dat? Wat is het doel?

Maak levensloopbestendige keuzes.

Het is een uitdaging om wat aan preventie te doen.

Groep 3

Het gaat over menselijkheid. Het is een proces van bewust maken.

Schaamte, aandacht, enthousiasmeren zijn thema's die hierin toe doen.

Het gaat over gevoel.

Meer mensen erbij betrekken.

Een stevige samenleving creëren. Let op woonbeleid.

En breng mensen samen.

Groep 2

Het onderwerp breed agenderen. De gezonde levensstijl integraal aanpakken.

Aansluiten bij overheidsbeleid/ doelen.

Een perspectief aanbieden. Vertrouwen geven.

In 2020 heeft ieder kind een zwemdiploma.

Groep 1

Preventie bekend maken en benutten.

Hierin ook relaties bouwen. Bekendheid vergroot de kans op deelname.

Let op leefstijl. Creëer in Leiderdorp op verschillende plekken speelplekken; waar beweging centraal staat maar ook ontmoeten.

In 2020 heeft iedereen toegang tot peuterspeelzalen.

Conclusie

Aan het eind van de brainstormsessie is stilgestaan bij de verwachtingen die aan het begin uitgesproken zijn.

Veel deelnemers geven aan dat hun gestelde verwachting/vraag aan de orde is gekomen. Met name de **wat** vraag is beantwoord. Maar aan het **hoe** is nog behoefte.

Zo is er behoefte aan een netwerkbijeenkomst. Afgesproken wordt dat de emailadressen van een ieder gedeeld worden door de gemeente.

De inbreng van onderwijs is gemist in deze bijeenkomst. Zij Waren overigens wel uitgenodigd.

Eyeopener voor de gemeente was dat, kijkend naar het grotere geheel, de verschillende partijen het met elkaar eens zijn. Er is voldoende kwaliteit aanwezig in Leiderdorp en dat geeft vertrouwen.

Het doel is de beleidsnota voor deze zomer klaar te hebben.

De verschillende items die vandaag besproken zijn, zijn een goede basis om mee te nemen in het proces van het opstellen van de nota. Met de uitkomsten die er al zijn uit de verschillende individuele gesprekken.

Verder worden er meerdere thema's die terugkomen in de beleidsnota, op deze wijze besproken. De gemeente nodigt de deelnemers uit om hierbij aanwezig te zijn, om zo informatie te verbinden.

Als de nota klaar is, dan met elkaar in gesprek gaan over het hoe. Daar is vraag naar.

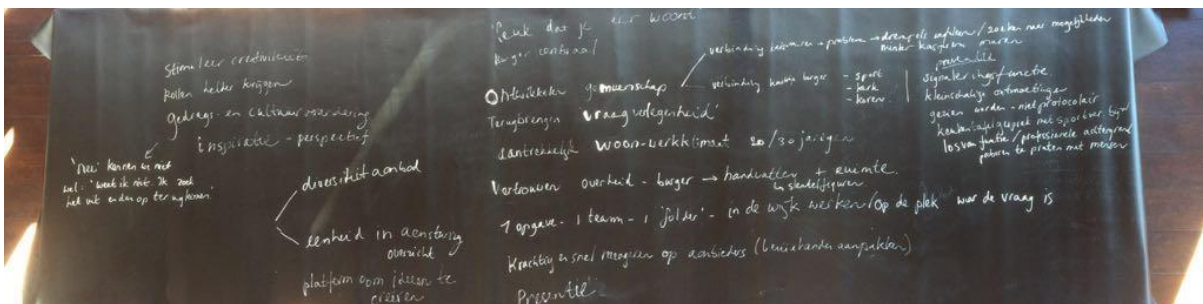
Samenvatting resultaten Samen tafel Leiderdorp - Zorg en Welzijn

24 januari 2017

Locatie: Brasserie Park te Leiderdorp

De opdracht van de samen tafel was om te komen tot een gezamenlijke opgave voor zorg en welzijn in de gemeente Leiderdorp. In de vervolgsessies zal worden stilgestaan bij de concretisering van de opgave en de weg naar realisatie van de opgave (het hoe).

De resultaten van de discussie zijn op een tafelzeil samengevat. Dit document is een weergave daarvan, inclusief een korte toelichting.

'Leuk dat je hier woont'

Dat werd de overkoepelende slogan voor deze opgave. Mensen mogen het fijn vinden om in Leiderdorp te wonen, te werken en te leven. Ze mogen zich welkom voelen.

Daarvoor is nodig dat:

- de burger centraal staat (wie is de burger? Dat zijn we allemaal)
- de gemeenschap ontwikkeld wordt door
 - verbinding met kwetsbaren door drempels weg te halen, te denken in mogelijkheden en 'kastjes en muren' verwijderen
 - verbinding met de krachtige burger via sportverenigingen, koren, kerken.
 - Verbinden zodat je preventief kunt zijn, eerder signalen oppikken door kleinschalige ontmoetingen, los van professionele achtergrond in gesprek komen met elkaar (keukentafel gesprek), niet formeel, los van protocollen.
- de vraagverlegenheid wordt teruggebracht
- er een aantrekkelijk woon-werkklimaat komt voor 20/30-jarigen
- het vertrouwen wordt vergroot tussen overheid en burger door
 - het bieden van handvatten door de gemeente (o.a. inzetten van sleutelfiguren)
 - het bieden van ruimte door de gemeente
- één opgave/één budget/één team/één 'folder': werken op de plek in de wijk waar de vraag is

- krachtig en snel reageren op degenen die actief willen participeren (als vrijwilliger bijv.)
- presentie (aanwezig zijn)

We constateren met alle wensen die we uiten, dat dit niet nieuw is. We vragen ons af hoe het mogelijk is dat het zo moeilijk is om de verbinding daadwerkelijk tot stand te brengen. Waarom het zo moeilijk is om daadwerkelijk te veranderen. Dit leidt na zoveel bijeenkomsten (in het kader van de decentralisatie) al tot enig cynisme, dan wel scepsis. We willen niet dat dit nieuwe proces hierdoor ook 'vervuild' raakt en daarmee teleurstellend afloopt. Dat iedereen op de oude wijze verder gaat.

We zien een groter maatschappelijk probleem van individualisatie en tegelijk zien we mooie nieuwe verbindingen ontstaan. We erkennen dat we dieper moeten om veranderingen tot stand te brengen:

- het gaat om cultuur- en gedragsverandering (bijv. niet zeggen 'nee kan niet', maar 'ik weet het niet, maar ik zoek het uit en kom bij u terug')
- daarvoor moeten we creativiteit stimuleren
- en inspiratie zoeken wat leidt tot een perspectief
- rollen moeten helder worden

We zoeken naar een 'hoe' en bewegen ons op het dilemma:

- om verbinding te maken willen we komen tot één platform, eenduidige aansturing, zodat we weten van elkaar wat we doen (centraliseren)
- diversiteit van aanbod houden en vanuit onszelf zorgen voor verbinding (decentraliseren).

Het vervolgproces zal zich hierop gaan richten. De aanwezigen zullen hiervoor worden uitgenodigd.

Deelnemerslijst Samentafel Zorg en Welzijn
24 januari 2017

	Organisatie	Contactpersoon
1	Werk en Inkomen	Rob Zwerver
2	De stadsbank	Naoul el Himer
3	Rijnhart Wonen	Paulien Uijlenbroek
4	i-doe	John Witteman
5	i-doe	Hester
6	Buuv	Erik Olijerhoek
7	Radius Welzijn	Frank van Rooij
8	Gemiva SVG	Marjolein de Groot
9	EVA	Ludwien Wassink
10	Zorg-Vuldig	Marja Sinteur
11	Pro Cura	Renate Tuijten
12	Wmo-adviesraad	Jep Karres
13	Rivierduinen	Laura van Schie
14	Kwadraad	Piet Geerling
15	MEE	Myriam Houben
16	STL	Marijke Kleijn
17	Pluspunt	Mirjam Muller
18	Vluchtelingenwerk	Maureen van den Brink
19	Wmo-adviesraad	Kamla
20	Thuiszorg	Kim Oudshoorn
21	I-doe	Kirsten Zitman
22	Alzheimer Nederland	Arendien Lohof
23	Scw	John Peters
24	Scw	Robert van Egmond
25	CJG	Anja de Rijke
26	Prot gemeente Leiderdorp	Hester Smit
27	Pluspunt	Rineke Schwencke
28	Wmo-adviesraad	Wies Dahmen
29	I-doe	Esther Leinberger
30	Topaz	Hanneke Binnendijk
31	Pluspunt	Willeke Wieman
32	Pluspunt	Gwendoly van der Ven
33	Pluspunt	Ada Telgen
34	EVA	Marja den Hollander
35	STL	Suzanne van Rhijn

Samenvatting samentafel Leiderdorp - Welzijn, Sport en Cultuur

Datum bijeenkomst 15 maart 2017

Locatie: Brasserie Park te Leiderdorp

Opgetekend door Hedwig Kauffman en Peter Hoekstra

Op 15 maart 2017 heeft de Samentafel Welzijn, Sport en Cultuur plaatsgevonden.

Centraal op de avond stond het leggen van verbinding tussen welzijn, sport en cultuur, het met elkaar bespreken van en opvolging geven aan de gezamenlijke opgave.

Met een groep van 17 deelnemers is invulling gegeven aan deze onderwerpen.

Wederom is gebruik gemaakt van het krijt-zeil. Met behulp hiervan is dit verslag tot stand gekomen.

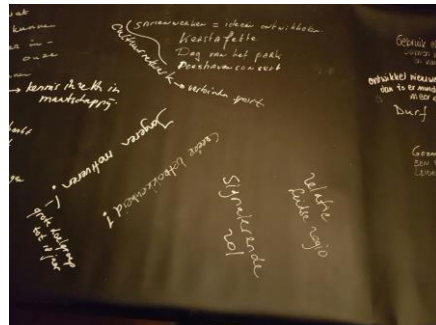
De kernwoorden van de avond zijn de volgende:

“Vinden, Verbinden en elkaars Kennis gebruiken”

Na de kennismakingsronde is gesproken over de gezamenlijke opgave.

Enkele opgaven zoals ze op het zeil zijn genoteerd:

- Bevorderen geestelijke en fysieke gezondheid
- Wederzijds verwijzen => Ken elkaars mogelijkheden
- Zoveel mogelijk mensen laten sporten
- Zorgen dat mensen aangehaakt blijven
- Werken aan een gemeenschap (communitybuilding)
- Verenigingen en clubs (meer) laten samenwerken
- Wegwerken van drempels (zoals geschotte subsidies)
- Verbinding houden met de Leidse regio
- Cultuurnetwerk verbinden aan sport
- Bewust zijn van signalerende rol
- Jongeren motiveren
- Durf los te laten +> het gaat niet alleen om de eigen organisatie
- Overzicht creëren van lopende projecten,
- Stimuleren actieve cultuurparticipatie
- Gebruik elkaars kennis
- Ontwikkel nieuwe activiteiten met partners
- Op zoek naar andere vormen van financiering

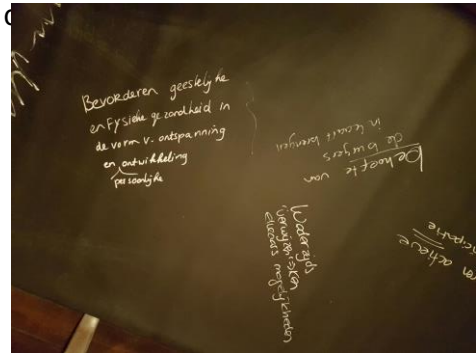

- Gezamenlijk doelstellingen formuleren

Met de deelnemers is gediscussieerd over verschillende punten.

- Het was glashelder dat er een volgende stap gemaakt dient te worden in de samenwerking. Ook al zijn er veel verbindingen gaande en zijn er tijdens deze avond meer verbindingen gemaakt, de verbinding tussen vooral sportclubs en de gemeente.
- Er zijn grenzen aan het niveau van signalering. Vrijwilligers hoeven niet de kennis en kunde van professionals over te nemen, wel dienen ze zich bewust te zijn van hun signalerende rol.
- Er dient meer kennis onderling uitgewisseld te worden, zodat men beter elkaars activiteiten kent. Bijvoorbeeld het cultuurnetwerk dat als vliegwiel goed blijkt te werken en waar Sport graag op aangehaakt wenst te worden.
- Het delen van kennis kan leiden tot een meerwaarde en tot een ontubbeling in het aanbod (loslaten). Bijvoorbeeld cursisten van de volksuniversiteit actief inzetten zodat hun kennis direct gebruikt kan worden.
- Er ligt voldoende kennis om gezamenlijk te werken aan specifieke opgaven. Bijvoorbeeld het theater inzetten bij het tegengaan van pesten op het sportveld of maar ook de statistische informatie die de gemeente heeft.
- Men staat open voor andere vormen van financiering vanuit de gemeente (opgave-gericht)

Conclusies

Vanuit onze rol als gespreksleider hebben we het volgende geconcludeerd.

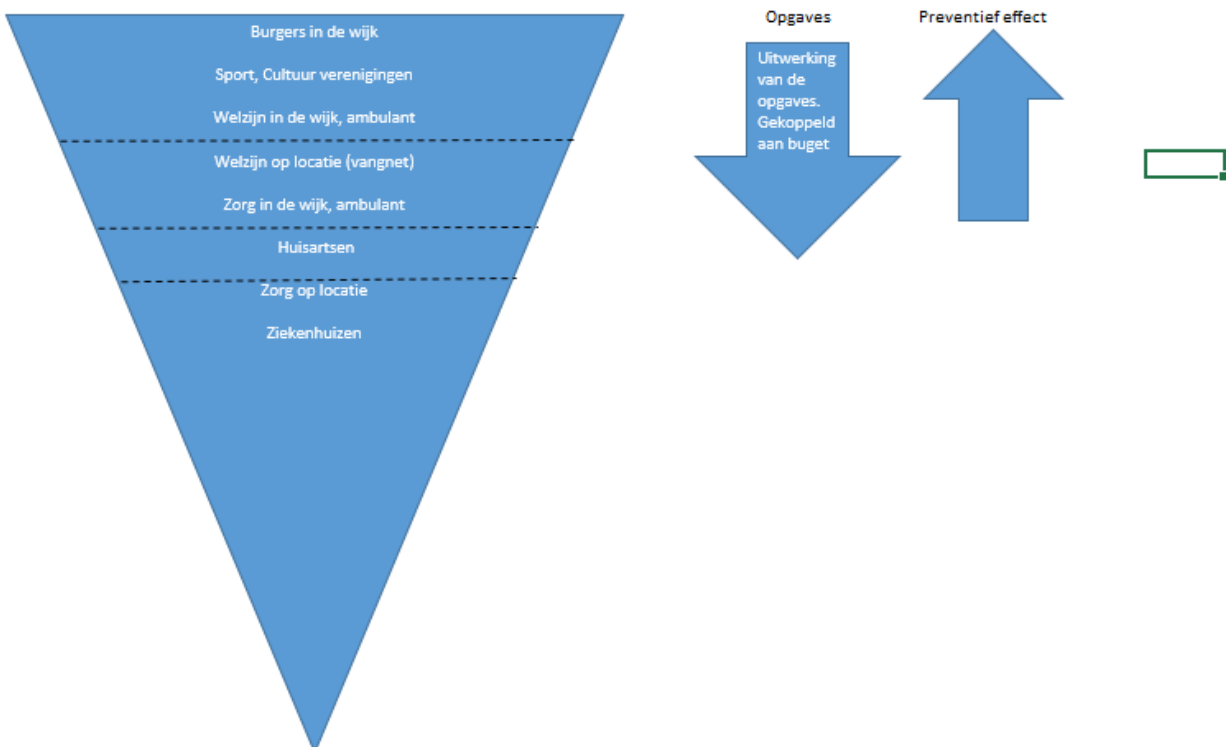
- Er is samenwerking, maar deze kan nog gericht.
- De focus in de samenwerking kan tot stand komen door de partijen te laten werken aan brede maatschappelijke opgaven
- Er is interesse om ook na te denken over andere vormen van financiering (outcome / opgave-gericht).
- Er is voldoende kennis bij de gemeente om opgaven te benoemen. Deel de maatschappelijke analyse.

Vanuit De Hictoloog geven we het volgende advies mee:

- Bouw verder aan dit netwerk, zodat er een beweging ontstaat waarbij verenigingen uiteindelijk willen aanhaken
- Geef vanuit de gemeente de opgave mee aan het netwerk. Deel de kennis die de gemeente heeft met dit netwerk zodat in gezamenlijkheid de opgave geformuleerd kan worden en het netwerk zelf kan nadenken over de invulling er van.
- Hang financiering op aan de opgave en of de outcome er van.
- Laat organisaties meer vloeiend omgaan met de financiering, zodat het goede behouden blijft.

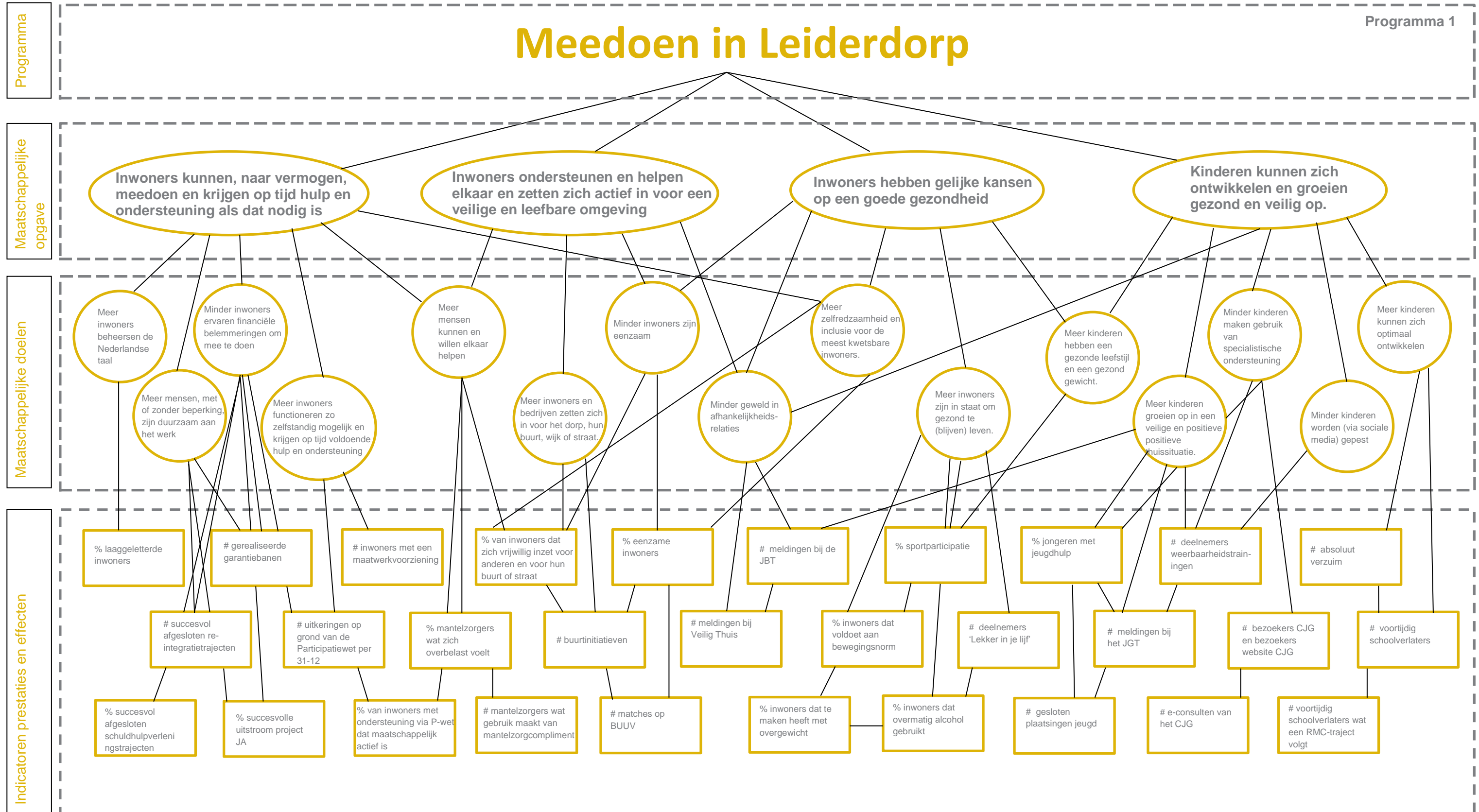
- Verbind opgaven aan rollen (van burgers, verenigingen en organisaties).
- Stimuleer het werken in samenhang, zodat ook de verbinding wordt gemaakt met Jeugd, Welzijn en Zorg.
- Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de volgende driehoek:

Deelnemerslijst Samentafel Welzijn, Sport en Cultuur
15 maart 2017

	Naam	Organisatie
1:	Helene Kok	Theaterplaats
2:	Kevin Holstein	Sportcity Leiderdorp
3:	Guillietta Zanda	Sportservicepunt Leiderdorp
4:	Joyce Thissen	Sportservicepunt Leiderdorp
5:	Lorien de Roode	Toverlei
6:	Tommy Sinteur	Sportservicepunt Leiderdorp
7:	Ferdy Dreef	Sportfondsen Leiderdorp
8:	Gerbert van Aken	van der Does Liethorpgroep
9:	Ruud Luijendijk	LVU
10:	Bart Kerkmeer	Alecto
11:	Hans Kruidenberg	Oranjevereniging
12:	Hélène Neerhoff	BplusC
13:	Marleen Stuivenberg	Gemeente Leiderdorp
14:	Kim van Goethem	Gemeente Leiderdorp
15:	Mirjam Muller	Pluspunt
16:	Alma van de Water	Fit for Free Leiderdorp
17:	Vincent Ouwekerk	Fit for Free Leiden (L'schans)
18:	Hedwig kauffman	De Hictoloog
19:	Peter Hoekstra	De Hictoloog
Niet aanwezig, wenst wel het verslag te ontvangen		
20:	Giselle Joosten	Balletstudio Giselle

Toelichting:
 Het sociaal domein is een complex stelsel. Bovenstaand wordt, ter illustratie een beeld geschetst van de (mogelijke) verbanden. De opsomming van mogelijke prestatie indicatoren betreft een niet limitatieve opsomming

HET BURGERPANEL OVER DE SOCIALE AGENDA

Gemeente Leiderdorp

Januari 2017

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020-3330670

Rapportnummer

2017/10

Datum

Januari 2017

Opdrachtgever

Gemeente Leiderdorp

Auteurs:

Femke van Schelven
Davinia Wilson

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INLEIDING

Aanleiding

De gemeente Leiderdorp is bezig met het ontwikkelen van de 'Sociale Agenda Samen Leiderdorp'. Deze Sociale Agenda moet richting geven aan het maatschappelijk beleid voor de komende vier jaar. Het wordt een agenda die vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid meer samenwerking stimuleert tussen inwoners, organisaties en de gemeente.

De komende tijd gaat de gemeente met diverse partijen in gesprek om de Sociale Agenda op te stellen. Zij wil achterhalen wat inwoners van Leiderdorp belangrijk vinden om fijn en gezond te kunnen leven, wonen, werken, opgroeien en recreëren. Dit onderzoek draagt hieraan bij.

Om de gewenste informatie te verkrijgen is in december 2016 een onderzoek uitgevoerd middels een raadpleging van het burgerpanel van Leiderdorp. Daarnaast is er een online vragenlijst beschikbaar gesteld via een open link op de website van de gemeente. Via deze link konden niet-leden van het burgerpanel de vragenlijst invullen.

Vragenlijst

De vragenlijst is opgesteld aan de hand van zeven thema's: Groei en ontwikkeling, Gezondheid en beweging, Sociale betrokkenheid, Ondersteuning en voorzieningen, Wonen, Werk en onderwijs en Veiligheid.

Van elk van deze thema's en onderwerpen binnen deze thema's is het belang bevraagd. Aan respondenten die aangeven dat ze een bepaald thema of onderwerp belangrijk vinden, is vervolgens de vraag voorgelegd hoe urgent ze het vinden dat op het betreffende thema of onderwerp actie ondernomen wordt.

Daarnaast is hen in een open vraag om een toelichting gevraagd. Aan respondenten die bij een onderwerp hebben aangegeven dat ze er neutraal tegenover staan of niet belangrijk vinden, zijn deze vragen niet voorgelegd.

Dit rapport beschrijft het belang en de urgentie die bewoners hechten aan de verschillende thema's en onderwerpen binnen deze thema's. De open vragen worden dus niet beschreven in dit rapport. De open vragen zijn geanalyseerd door de gemeente en dienen als input voor het opstellen van de Sociale Agenda.

Respons

Voor dit onderzoek zijn in totaal 797 panelleden uitgenodigd. Bij 52 van hen is de uitnodiging niet aangekomen door bijvoorbeeld een volle mailbox of een veranderd mailadres. In totaal hebben dus 745 panelleden de uitnodiging ontvangen. Van hen namen 273 leden deel aan het onderzoek. Dit is een respons van 37 procent. Daarnaast hebben 57 bewoners de vragenlijst ingevuld via de open link. In totaal hebben 330 mensen de vragenlijst ingevuld. De achtergrondkenmerken van deze respondenten staan beschreven op de volgende pagina.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhouding. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Leiderdorp.

In de analyses is gekeken of er significante en relevante verschillen bestaan tussen verschillende groepen (panelleden en open link en leeftijdsgroepen). Deze verschillen staan beschreven in deze blauwe kaders.

ACHTERGRONDKENMERKEN

Geslacht	Aantal	%
Man	154	47%
Vrouw	176	53%

Vragenlijst	Aantal	%
Panellid	273	83%
Open link	57	17%

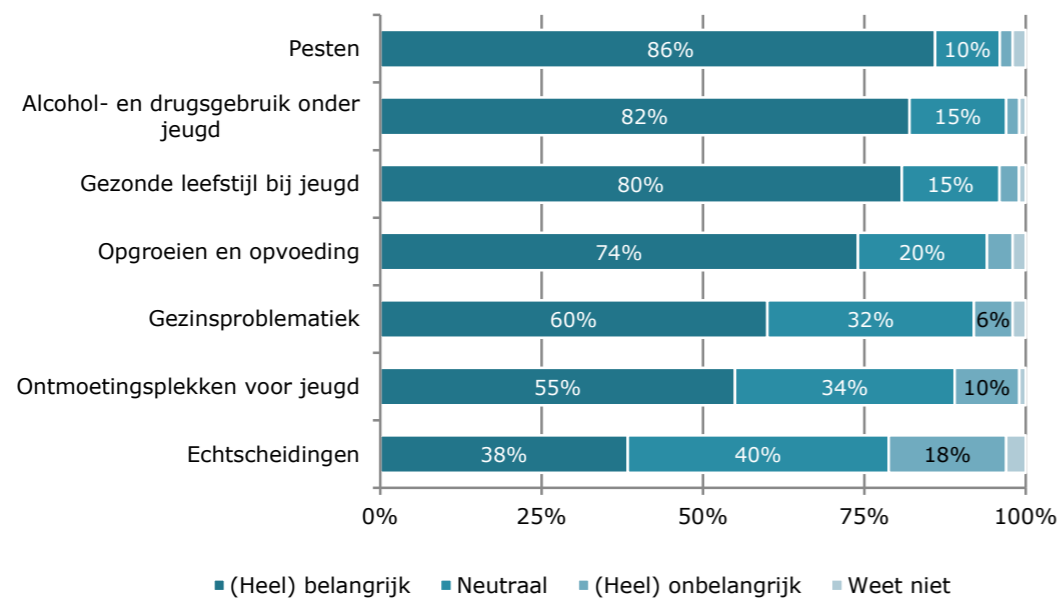
Leeftijd	Aantal	%
25-45	101	31%
46-65	137	42%
65+	92	28%

GROEI EN ONTWIKKELING

Pesten wordt het belangrijkste onderwerp gevonden

Binnen het thema 'Groeï en ontwikkeling' hechten respondenten de meeste waarde aan het onderwerp pesten: 86 procent vindt dit (heel) belangrijk. Ook onderwerpen die betrekking hebben op de gezondheid van jeugd zijn van belang. Alcohol- en drugsgebruik en een gezonde leefstijl bij deze groep is voor (ruim) acht op de tien (heel) belangrijk. Ongeveer driekwart hecht veel belang aan opgroeien en opvoeding, ruim de helft geeft aan gezinsproblematiek en ontmoetingsplekken voor jeugd (heel) belangrijk te vinden. Echtscheidingen worden het minst vaak belangrijk gevonden binnen het thema 'Groeï en ontwikkeling'.

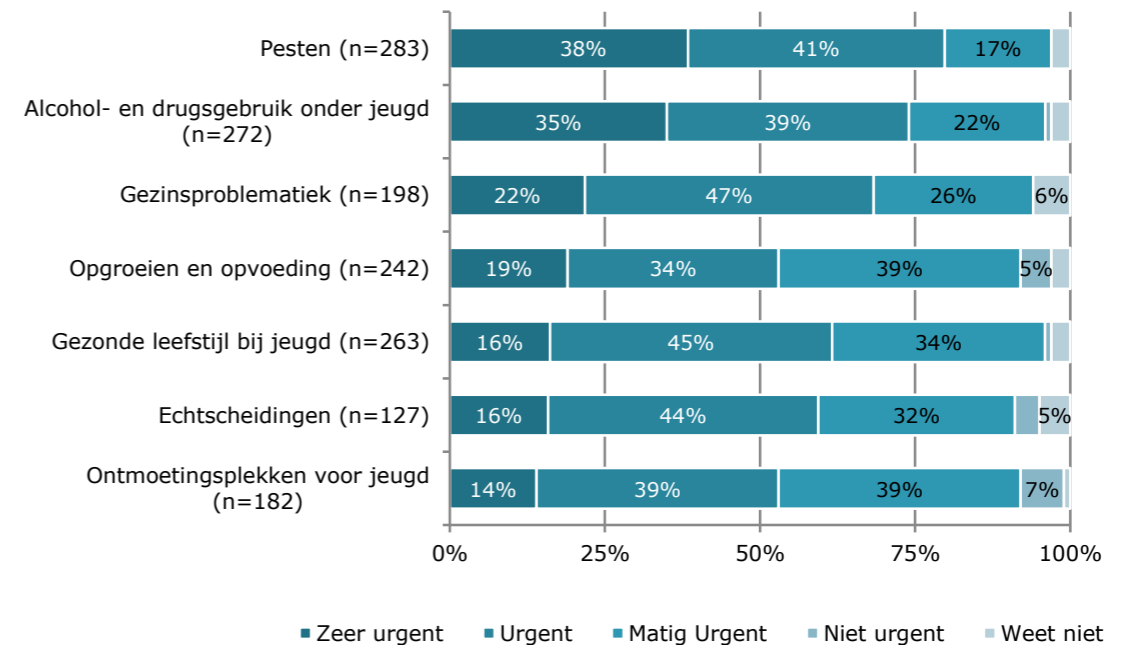
Figuur 1. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat er actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Groeï en ontwikkeling'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. De twee belangrijkste onderwerpen (pesten en alcohol- en drugsgebruik onder jeugd) blijken ook de meest urgente onderwerpen.

Figuur 2. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

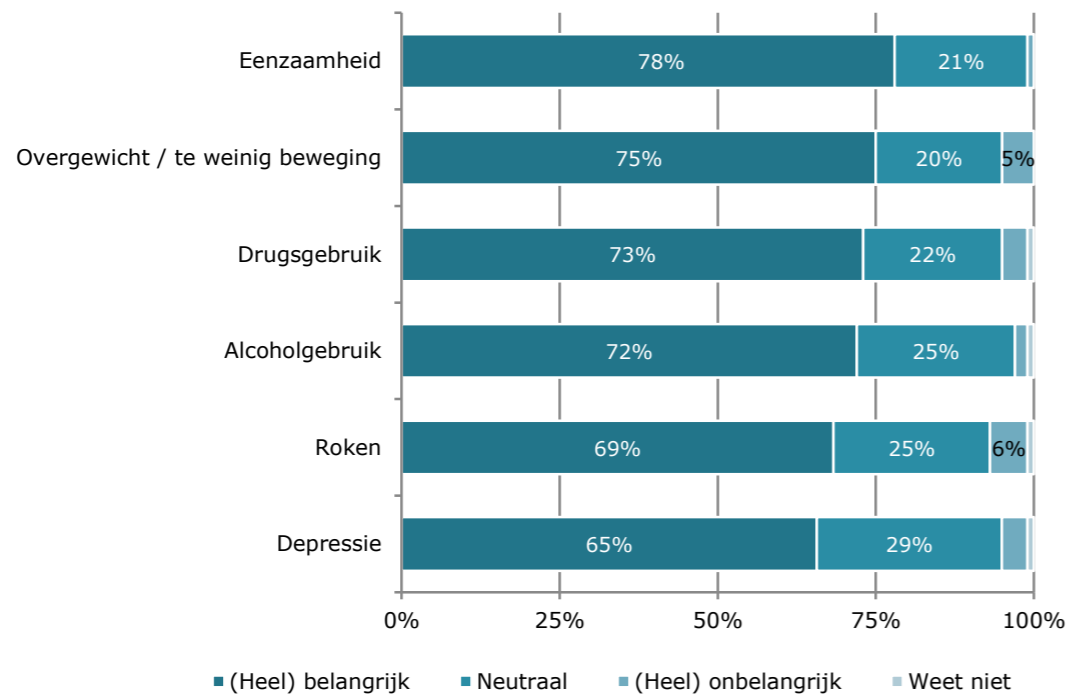
- Respondenten van 46 jaar en ouder vinden alcohol- en drugsgebruik onder jeugd belangrijker en urgenter dan respondenten die jonger zijn.
- Respondenten die via de open link hebben gereageerd vinden gezinsproblematiek belangrijker dan panelleden.

GEZONDHEID EN BEWEGING

Eenzaamheid wordt het belangrijkste onderwerp gevonden

Binnen het thema 'Gezondheid en beweging' vinden respondenten eenzaamheid het belangrijkste onderwerp: 78 procent geeft aan dit (heel) belangrijk te vinden. Driekwart hecht belang aan het tegengaan van overgewicht. Een iets kleiner deel vindt alcohol- en drugsgebruik (heel) belangrijke onderwerpen. De thema's roken en depressie worden door respectievelijk 69 en 65 procent (heel) belangrijk gevonden.

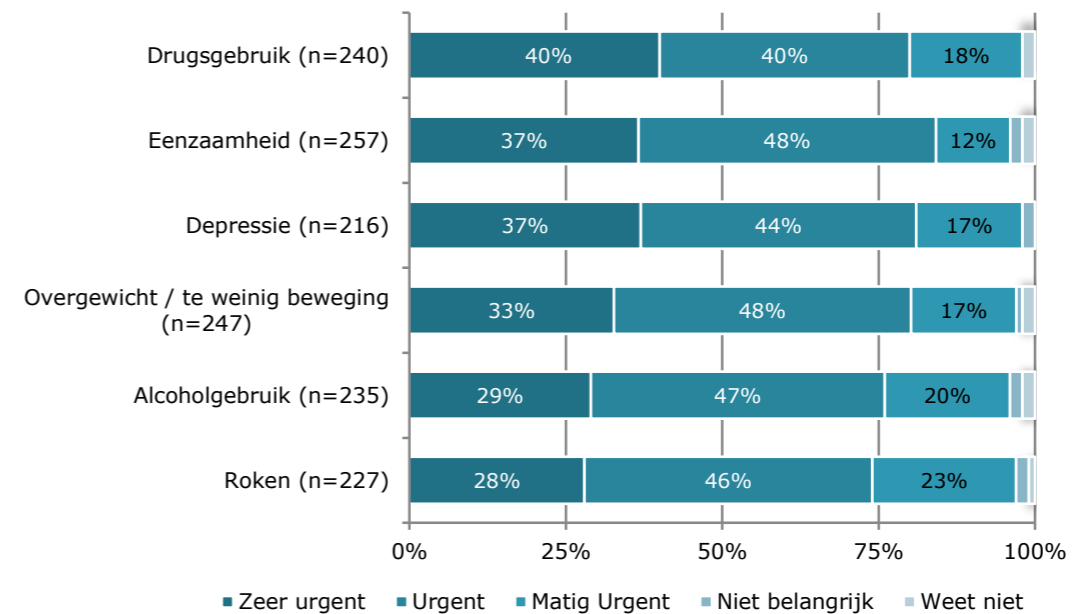
Figuur 3. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat er actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Gezondheid en beweging'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. Drugsgebruik en eenzaamheid zijn volgens respondenten de meest urgente thema's.

Figuur 4. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

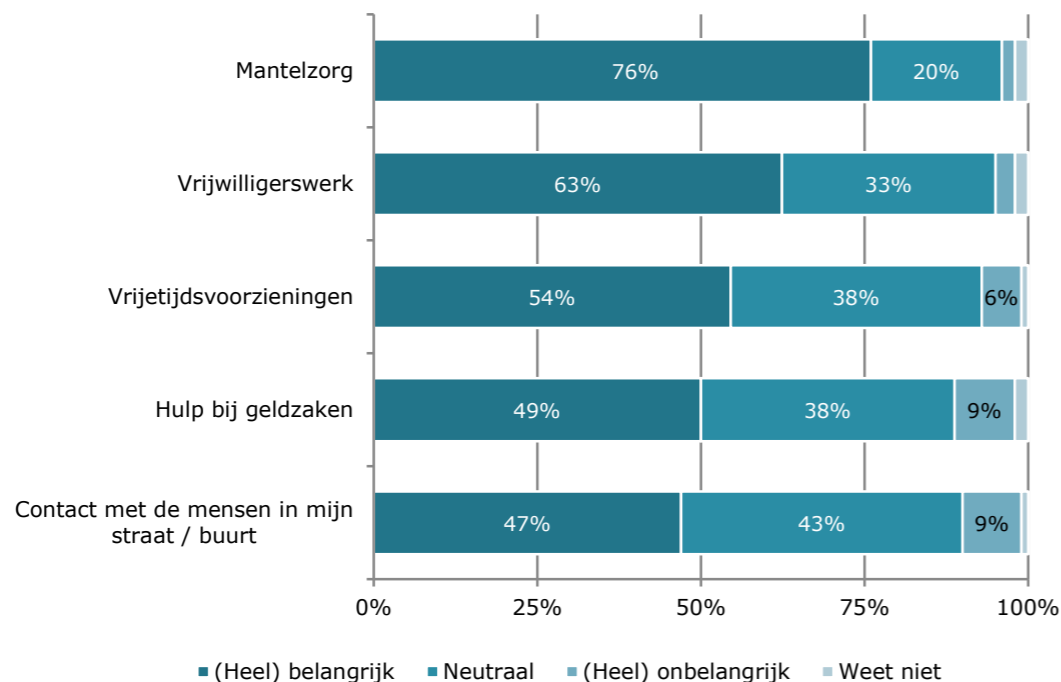
- Hoe hoger de leeftijdsgroep waartoe de respondent behoort, hoe belangrijker en urgenter de thema's alcohol en drugs worden gevonden.
- Respondenten die via de open link hebben gereageerd vinden het thema depressie vaker zeer urgent dan panelleden.

SOCIALE BETROKKENHEID

Mantelzorg wordt het belangrijkste onderwerp gevonden

Binnen het thema 'Sociale betrokkenheid' vinden respondenten mantelzorg het belangrijkste onderwerp: driekwart vindt dit onderwerp (heel) belangrijk. Bijna twee derde vindt vrijwilligerswerk (heel) belangrijk en ruim de helft vrijetijdsvoorzieningen. Hulp bij geldzaken en contact met mensen in de straat of buurt worden door respectievelijk 49 en 47 procent belangrijk gevonden.

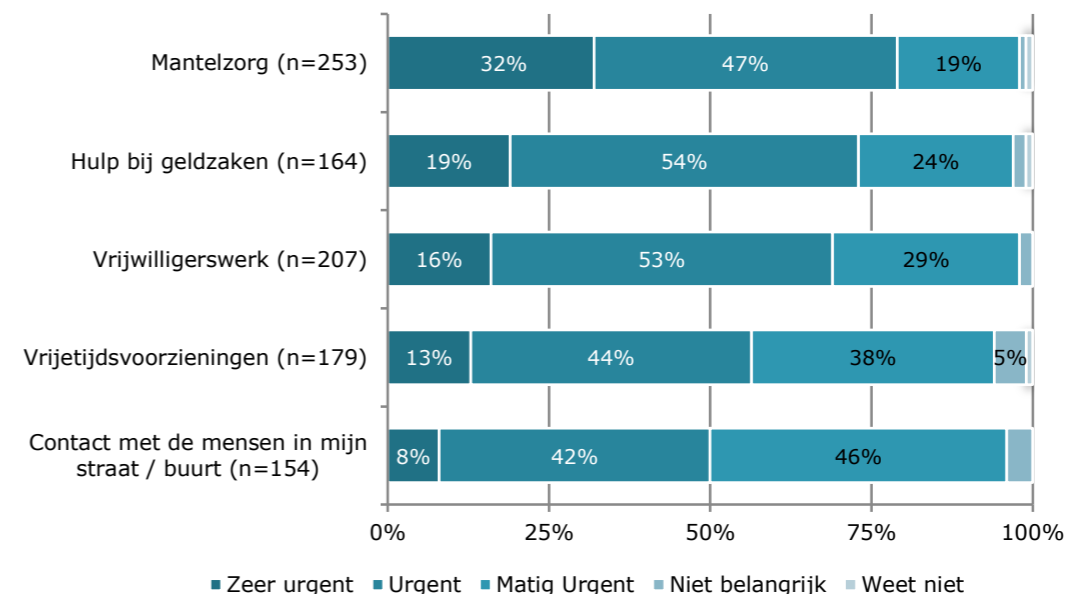
Figuur 5. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat er actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Sociale betrokkenheid'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. Respondenten vinden het belangrijkste onderwerp, mantelzorg, ook het meest urgente onderwerp.

Figuur 6. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

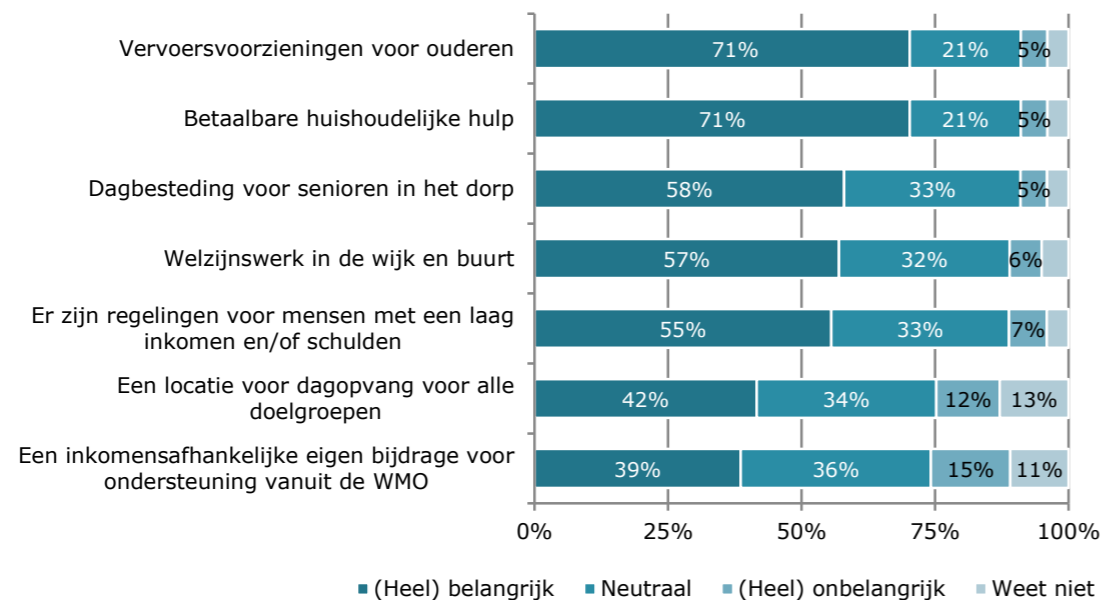
- Respondenten van 65 jaar en ouder vinden mantelzorg en contacten in de straat en buurt belangrijker dan respondenten jonger dan 65 jaar.
- Respondenten van 46 jaar en ouder vinden vrijwilligerswerk belangrijker dan jongere respondenten.
- Respondenten die via de open link hebben gereageerd vinden hulp bij geldzaken belangrijker dan panelleden.

ONDERSTEUNING EN VOORZIENINGEN

Vervoersvoorzieningen voor ouderen en betaalbare huishoudelijke hulp worden het belangrijkste gevonden

Binnen het thema 'Ondersteuning en voorzieningen' vinden respondenten betaalbare huishoudelijke hulp en vervoersvoorzieningen voor ouderen het belangrijkste: 71 procent hecht hier belang aan. Verder meent de meerderheid dat dagbesteding voor senioren, welzijnswerk in de wijk en buurt en regelingen voor mensen met een laag inkomen en/of schulden (heel) belangrijke onderwerpen zijn. Respondenten vinden één locatie voor dagopvang voor alle doelgroepen en een inkomensafhankelijke bijdrage aan de WMO het minst belangrijk.

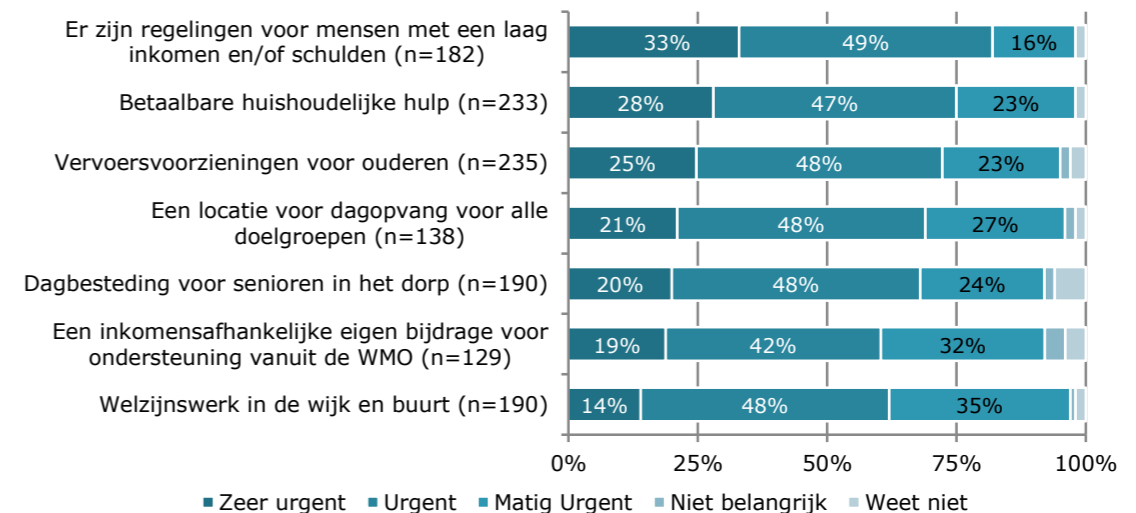
Figuur 7. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Ondersteuning en voorzieningen'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. Regelingen voor mensen met een laag inkomen en/of schulden vinden respondenten het meest urgent. De twee belangrijkste onderwerpen, vervoersvoorzieningen voor ouderen en betaalbare huishoudelijke hulp, staan op de tweede en derde plek wat betreft urgentie.

Figuur 8. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

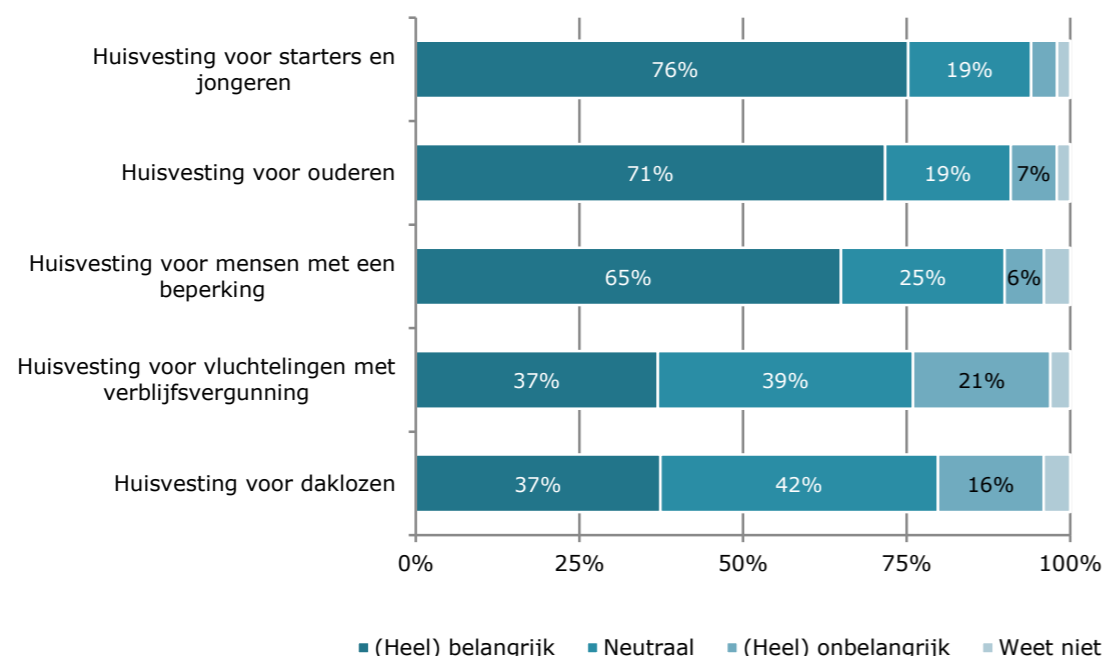
- 65-plussers vinden betaalbare huishoudelijke hulp en regelingen voor mensen met een laag inkomen en/of schulden belangrijker dan jongere respondenten.
- Respondenten van 46 jaar en ouder vinden vervoersvoorzieningen voor ouderen belangrijker dan respondenten jonger dan 46 jaar.
- Respondenten die via de open link hebben gereageerd vinden alle onderwerpen, behalve regelingen voor mensen met een laag inkomen en/of schulden, belangrijker dan panelleden.

WONEN

Huisvesting voor starters en jongeren wordt het belangrijkste gevonden

Binnen het thema 'Wonen' vinden respondenten huisvesting voor starters en jongeren het belangrijkste: 76 procent hecht hier belang aan. Zeven tiende vindt huisvesting voor ouderen een (heel) belangrijk onderwerp en een iets kleiner deel huisvesting voor mensen met een beperking. Huisvesting voor vluchtelingen met een verblijfsvergunning en daklozen wordt veruit het minst belangrijk gevonden.

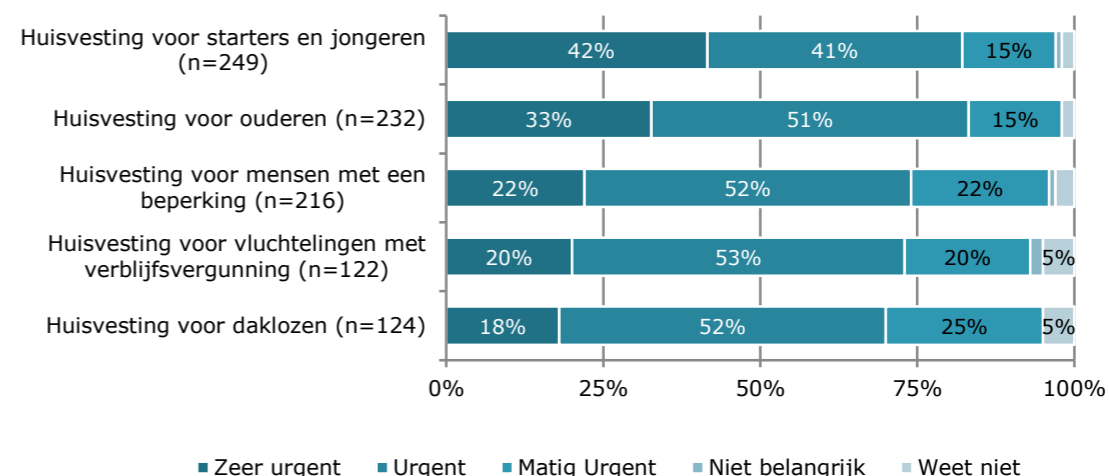
Figuur 9. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Wonen'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. De onderwerpen die door respondenten het belangrijkste gevonden worden, krijgen ook de meeste urgentie toegekend: huisvesting voor starters en jongeren en ouderen zijn het meest urgent en huisvesting voor vluchtelingen en daklozen het minst.

Figuur 10. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

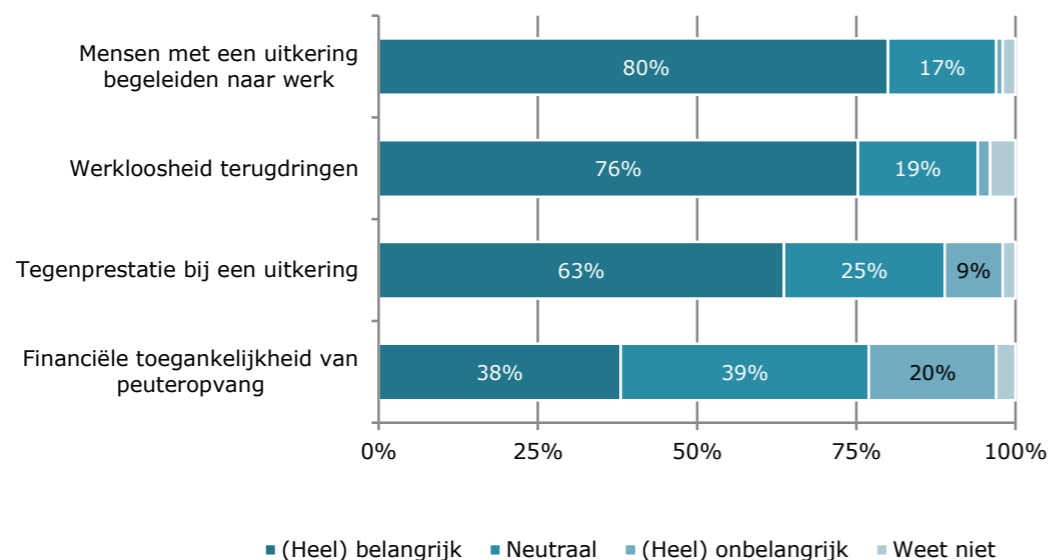
- Hoe ouder de respondenten zijn, hoe belangrijker zij huisvesting voor ouderen en mensen met een beperking vinden. Oudere respondenten vinden huisvesting voor mensen met een beperking ook urgenter.
- Respondenten jonger dan 64 jaar vinden huisvesting voor vluchtelingen minder belangrijk dan 65-plussers. Zij vinden huisvesting voor starters en jongeren juist belangrijker dan 65-plussers.
- Respondenten die via de open link hebben gereageerd vinden huisvesting voor mensen met een beperking belangrijker en urgenter dan panelleden.

WERK EN ONDERWIJS

Aanpak werkloosheid wordt het belangrijkste gevonden

Binnen het thema 'Werk en onderwijs' vinden respondenten de onderwerpen die gericht zijn op het aanpakken van werkloosheid het belangrijkste: vier vijfde vindt het (heel) belangrijk dat mensen met een uitkering begeleid worden naar werk en ongeveer drie kwart meent dat het (heel) belangrijk is om de werkloosheid terug te dringen. Bijna twee derde wil dat er een tegenprestatie wordt gevraagd bij een uitkering. Respondenten vinden de financiële toegankelijkheid van peuteropvang het minst belangrijk.

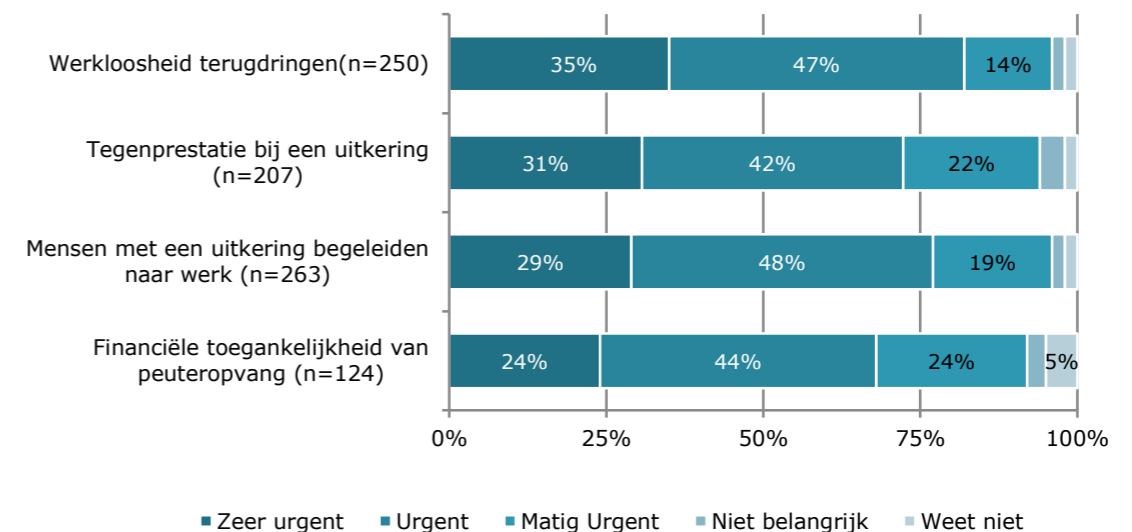
Figuur 11. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Werk en onderwijs'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. Respondenten vinden de onderwerpen gericht op de aanpak van werkloosheid het meest urgent. De financiële toegankelijkheid van de peuteropvang vinden zij het minst urgent.

Figuur 12. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

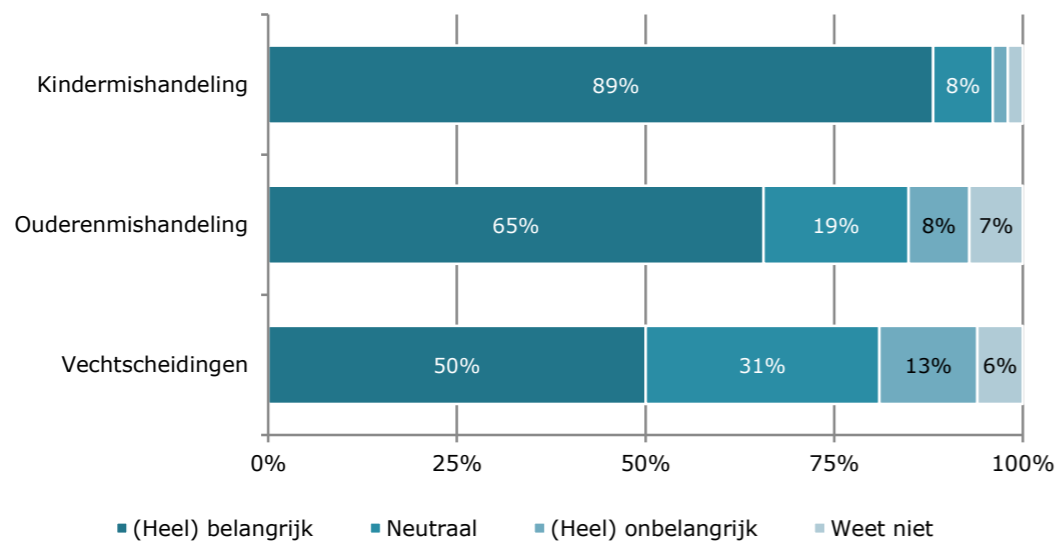
- Respondenten jonger dan 46 jaar vinden de financiële toegankelijkheid van peuteropvang belangrijker dan respondenten van 46 jaar en ouder.

VEILIGHEID

Kindermishandeling wordt het belangrijkste gevonden

Binnen het thema 'Veiligheid' vinden respondenten kindermishandeling het belangrijkste onderwerp. Bijna negen tiende geeft aan hier belang aan te hechten. Ouderenmishandeling wordt door 65 procent (heel) belangrijk gevonden. De helft van de respondenten vindt vechtscheidingen een (heel) belangrijk onderwerp.

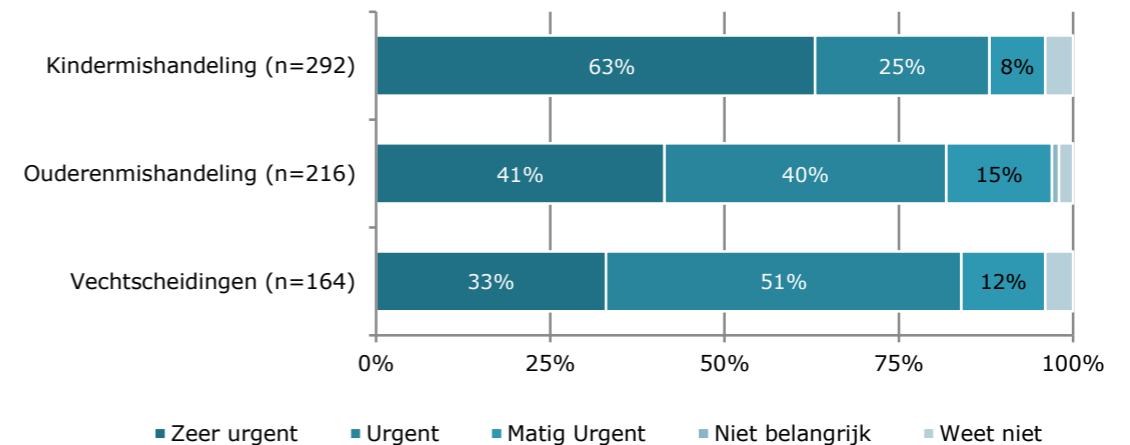
Figuur 13. Welke onderwerpen vindt u belangrijk binnen dit thema? (n=330)

Onderwerpen die belangrijk gevonden worden, worden ook urgent gevonden

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat actie wordt ondernomen op de onderwerpen die zij (heel) belangrijk vinden binnen het thema 'Veiligheid'. Hieruit blijkt dat bijna alle respondenten de onderwerpen die zij belangrijk vinden, ook urgent vinden. Het belangrijkste onderwerp, kindermishandeling, vinden respondenten ook het meest urgent. Het minst belangrijke onderwerp, vechtscheidingen, vinden respondenten het minst urgent.

Figuur 14. Hoe urgent vindt u het dat op de volgende onderwerpen actie wordt ondernomen?

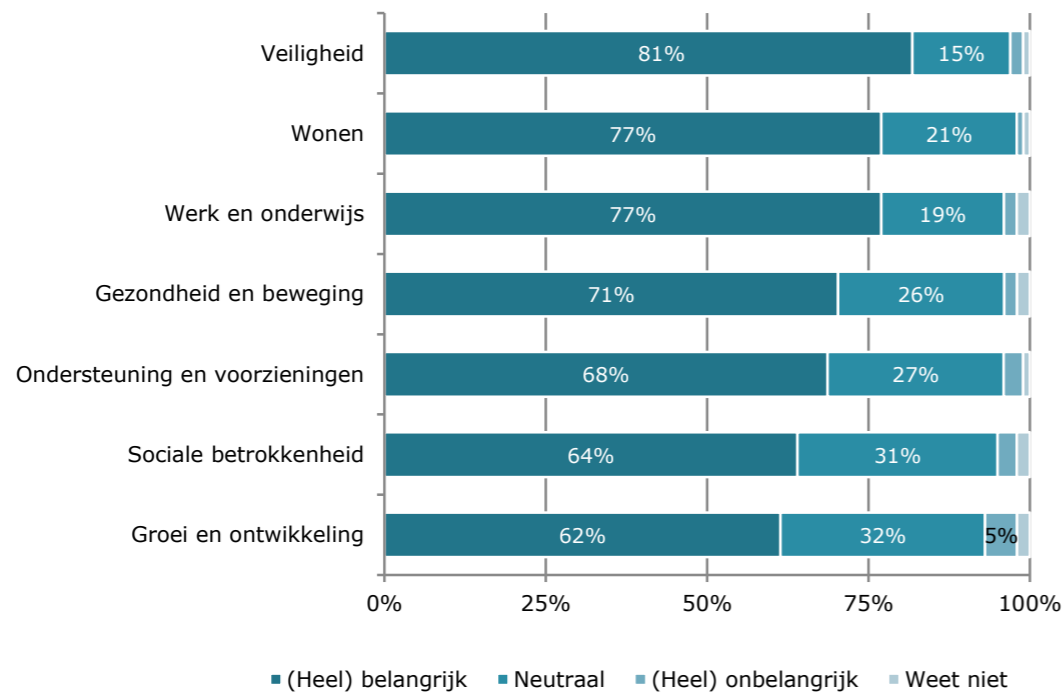

TOT SLOT

Meeste belang wordt gehecht aan thema 'Veiligheid'

Alle zeven thema's binnen het sociaal domein worden door de meerderheid van de respondenten (heel) belangrijk gevonden. 'Veiligheid' is het belangrijkste thema volgens de respondenten: ongeveer vier vijfde vindt dit (heel) belangrijk. Ruim driekwart van de respondenten meent dat de thema's 'Wonen' en 'Werk en onderwijs' (heel) belangrijk zijn. De overige thema's zijn volgens ongeveer zes tot zeventiende van de respondenten van belang.

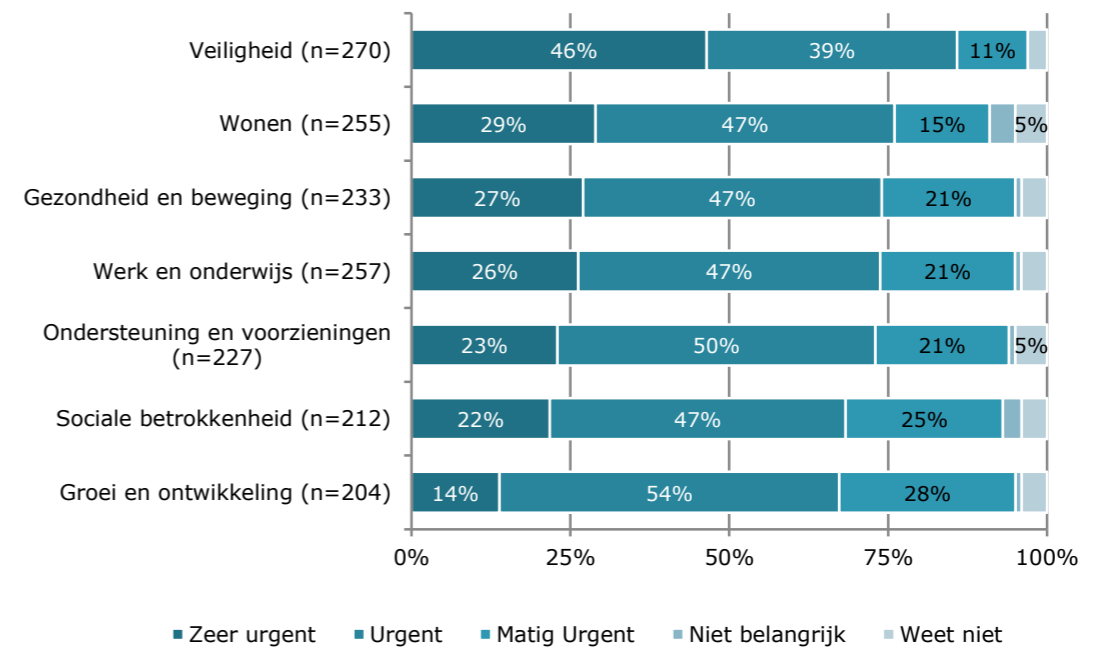
Figuur 15. Kunt u van elk thema aangeven hoe belangrijk u het thema vindt? (n=330)

'Veiligheid' is ook het meest urgente thema

Respondenten is gevraagd hoe urgent zij het vinden dat actie wordt ondernomen op de thema's die zij (heel) belangrijk vinden binnen het sociaal domein. Veruit de meeste urgentie wordt toegekend aan het thema 'Veiligheid': bijna de helft vindt actie op dit thema zeer urgent. Ook op de overige thema's vindt een overgroot deel van de respondenten dat er enige mate van urgentie is om actie te ondernemen.

Figuur 16. Hoe urgent vindt u het dat op de verschillende thema's actie wordt ondernomen?

- Respondenten van 46 jaar en ouder vinden de thema's 'Ondersteuning en voorzieningen' en 'Gezondheid en beweging' belangrijker dan respondenten jonger dan 46 jaar.

MAATSCHAPPELIJKE ANALYSE 2016

HET SOCIAAL DNA VAN LEIDERDORP

leiderdorp

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. DEMOGRAFISCHE GEGEVENS.....	5
2.1. KERNGEGEVENS: KLOPPEND HART TUSSEN STAD EN LAND.....	5
2.2. SOCIAAL ECONOMISCHE STATUS.....	7
3. GROEI EN ONTWIKKELING	9
3.1. PREVENTIE: SIGNALEREN EN BESPREKEN	9
3.2. VRIJE TIJD	10
3.3. JEUGDHULP	11
4. GEZONDHEID EN BEWEGING	15
4.1. LICHAAMELIJKE GEZONDHEID.....	15
4.2. PSYCHISCHE GEZONDHEID	15
4.3. FACTOREN DIE DE GEZONDHEID BEÏNVLOEDEN	15
5. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID	18
5.1. VRIJWILLIGE INZET EN MANTELZORG: DE DEFINITIES	18
5.2. VRIJWILLIGE INZET	18
5.3. ONDERSTEUNING VAN VRIJWILLIGE INZET.....	18
5.4. MANTELZORG	19
5.5. ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS.....	19
5.6. BUURTBETROKKENHEID EN ONTMOETING	19
6. MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING.....	21
6.1. DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING.....	21
6.2. LEERLINGENVERVOER EN DOELGROEPENVERVOER.....	23
6.3. MINIMABELEID EN SCHULDHULPVERLENING.....	24
6.4. ONDERSTEUNING ASIELGERECHTIGDEN.....	25
7. WONEN EN LEEFOMGEVING	27
7.1. HUIDIGE SITUATIE OP DE WONINGMARKT.....	27
7.2. HUURTOESLAG EN SCHEEFWONEN	28
7.3. SOCIALE WONINGVOORRAAD	29
7.4. MIGRATIE	29
7.5. HUISVESTEN “BIJZONDERE DOELGROEPEN”	30
7.6. BEHOEFTE AAN WONEN EN ZORG.....	30
7.7. BESCHERMD WONEN.....	30

7.8. LEEFOMGEVING	31
8. ONDERWIJS EN WERK	33
8.1. ONDERWIJS	33
8.2. WERK.....	35
9. VEILIGHEID	40
9.1. VEILIGHEID EN VEILIGHEIDSGEVOEL IN LEIDERDORP	40
9.2. VEILIG THUIS	42
9.3. JEUGDIGEN.....	43
Bijlage 1: Kernpunten evaluatie Vrijwilligersbeleid	46
Bijlage 2: Kernpunten evaluatie Mantelzorgbeleid	47

1. INLEIDING

Tot het sociaal domein hoort alles wat te maken heeft met ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Daarbij gaat het om jongeren, ouderen, mensen met een beperking (fysiek of psychisch) en mensen die moeilijk aan werk kunnen komen of die werkeloos zijn geworden. Alle organisaties, diensten en voorzieningen die mensen ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en participatie bevorderen dragen bij aan het sociaal domein.

Wij hebben te maken met een veranderende samenleving. De bijdrage aan de samenleving die wij van onze inwoners vragen is veranderd, maar ook de rol die zij van ons verwachten is anders. Dat heeft tot gevolg dat ook de vraag naar ondersteuning verandert. Daarnaast hebben we nieuwe taken gekregen via:

- Transitie Jeugdhulp
- Passend Onderwijs
- Decentralisatie AWBZ-begeleiding
- Scheiden van wonen en zorg
- Participatiewet

Door deze nieuwe taken zijn wij verantwoordelijk voor bijna alle (maatschappelijke) ondersteuning van onze inwoners. Onze rol binnen het sociaal domein is daarmee, zowel inhoudelijk als financieel, uitgebreid. We doen bij het uitvoeren van deze taken een nadrukkelijker beroep op de verantwoordelijkheid van inwoners zelf. Om aan de vragen, verwachtingen en opgaven, die wij samen met onze inwoners willen opstellen, te voldoen geloven wij in het verbinden van de thema's binnen het sociaal domein.

Daarbij willen we niet langer "afrekenen" op activiteiten, maar willen wij samen met inwoners en partners werken aan maatschappelijke opgaven. Om te kunnen bepalen wat deze opgaven zijn, is het belangrijk om een beeld te krijgen van onze gemeente. Hoe ziet het DNA van Leiderdorp er uit? Wat gaat er goed? Wat valt er op? Welke ontwikkelingen zijn relevant? Waar moeten we de komende jaren aandacht aan besteden? Een analyse van het sociaal domein is daarbij het startpunt. Op basis van de cijfers gaan wij het gesprek aan met inwoners en partners. Herkennen inwoners en professionals zich in de cijfers of juist niet? En wat vinden zij vanuit het dagelijks leven of hun dagelijkse professe belangrijk?

INHOUD VAN DE ANALYSE

In de analyse geven wij via cijfers, kaders en ontwikkelingen een beeld van Leiderdorp. De analyse bestaat uit een aantal thema's:

1. Groei en ontwikkeling
2. Gezondheid en beweging
3. Maatschappelijke betrokkenheid
4. Maatschappelijke ondersteuning
5. Wonen en leefomgeving
6. Onderwijs en werk
7. Veiligheid

Omdat cijfers, kaders en ontwikkelingen geen compleet beeld schetsen van ons dorp zullen de uitkomsten van de analyse worden besproken met inwoners en (maatschappelijke) partners. Op die wijze willen wij de cijfers verbinden aan de praktijk, en de beleving van de professional, en samen de maatschappelijke opgaven voor de komende jaren bepalen.

De cijfers komen vanuit verschillende bronnen en vanuit verschillende beleidsterreinen. Daarbij wordt op verschillende niveaus samengewerkt. Afhankelijk van de bron wordt soms een vergelijking gemaakt met Holland Rijnland, Nederland of met gemeenten in de Leidse regio.

KADERS

4

- Wet publieke gezondheid
- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
- Jeugdwet
- Participatiewet
- Coalitieakkoord van de VVD, CDA, PvdA en LPL voor het bestuur van Leiderdorp 2016-2018
- Maatschappelijke Structuurvisie 2025 “Wij, Leiderdorp”
- Ruimtelijke Structuurvisie 2035 Leiderdorp
- Integraal veiligheidsplan 2015-2018 Leiderdorp: “Verbinding, regie en daadkracht”

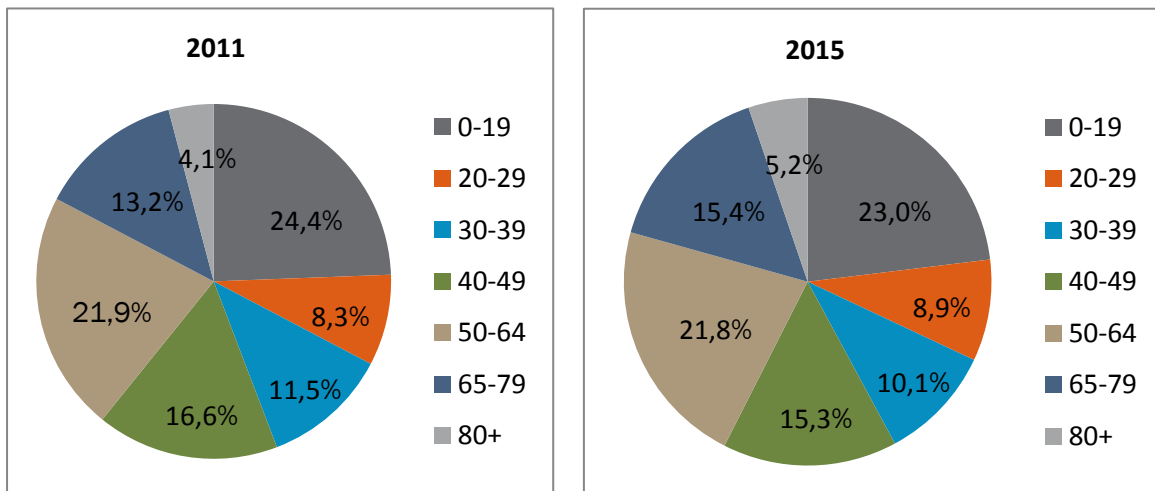
2. DEMOGRAFISCHE GEGEVENS

Hoe ziet Leiderdorp er in vogelvlucht uit? Via enkele kerngegevens maken we een ruwe schets van ons dorp.

2.1. KERNGEGEVENS: KLOPPEND HART TUSSEN STAD EN LAND

Leiderdorp telde op 1 januari 2016 26.968 inwoners¹ en bestond uit 11.845 huishoudens. Zijn oppervlakte is 12,29 km², en bestaat voor 4,6% uit water. Per vierkante kilometer wonen 2.194 inwoners. Dit is vergelijkbaar met de gemeenten Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Maastricht. Leiderdorp ligt tussen het stedelijk gebied van de gemeente Leiden en de plattelandsgemeenten Zoeterwoude, Teylingen en Kaag en Braassem. Ook grenst het aan een plattelandskern (Koudekerk aan den Rijn) van de gemeente Alphen aan den Rijn.

5

Figuur 1: Verdeling van inwoners aantallen in 2011 en 2015 naar leeftijd.

De groep 20 tot en met 29 jaar is in ons dorp procentueel het minst vertegenwoordigd met 8,9% (met uitzondering van 80+). In vergelijking met de regio Holland Rijnland is dat het laagste percentage in deze groep. In 2015 bestond 20,7% van de gemeente uit inwoners ouder dan 65 jaar, in 2011 was dat 17,2%². De verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen is tot 65 jaar nagenoeg gelijk. Boven de 65 jaar is de verhouding 43% man en 57% vrouw.

TOEKOMSTIGE BEVOLKINGSONTWIKKELING

De bevolking van Leiderdorp is de afgelopen 10 jaar gegroeid met 3.3%. Sommige scenario's houden rekening met een toename van het aantal inwoners tot 28.900 in 2040³. Andere scenario's gaan uit van een krimp naar ongeveer 26.000 inwoners in 2030, maar een toename van het aantal alleenstaande en eenoudergezinnen.

¹ Centraal Bureau voor de Statistiek, StatLine

² Centraal Bureau voor de Statistiek, Demografische kerncijfers per gemeente 2011 en 2015

³ Nationale Volksatlas Volksgezondheid

Tabel 1: Geboorte- en sterfgevallen per 1000 inwoners

	Jaar	Leiderdorp	Stedelijk gebied	Zuid-Holland
Geboorten	2014	8,5	10,6	11,3
Sterfgevallen	2014	7,6	7,8	8,0
Geboorteoverschot	2014	0,9	2,9	3,4

LEIDERDORP VERGRIJST

Het aantal inwoners ouder dan 65 jaar neemt toe. Dit wordt vergrijzing genoemd. Een manier om vergrijzing uit te drukken is de grijze druk. De grijze druk is de verhouding tussen het aantal 65-plussers en het aantal inwoners tussen 15-64 jaar. Naast grijze druk is er groene druk. Groene druk is de verhouding tussen het aantal inwoners tussen 0-15 jaar en 15-64 jaar. De som van de groene en de grijze druk is de demografische druk. Een andere term daarvoor is de "afhankelijkheidsgraad". Afhankelijkheidsgraad is de verhouding tussen het niet economisch productieve deel van de bevolking en het deel wat (potentieel) economisch actief is. Hoe groter de demografische druk is, hoe groter het aantal mensen is dat niet actief is op de arbeidsmarkt.

Tabel 2: Prognose: demografische, grijze en groene druk

	2012	2020	2030	2040
Demografische druk	73,9	72,2	77,2	88,3
Grijze druk	32,2	36,2	40,5	45,5
Groene druk	41,7	36,0	36,6	42,8

Op 1 januari 2012 was de demografische druk in de gemeente Leiderdorp 73,9. De demografische druk stijgt tot 2040 naar 88,3 (ter vergelijking: Oegstgeest: 77,3 en Leiden: 57,2). Dit komt door een groeiende groep ouderen.

Tabel 3: 75-plussers als onderdeel van de totale bevolking

Jaar	Leiderdorp	Sterk stedelijk gebied	Zuid-Holland
2016	9,3%	7,9%	7,4%
2020	10,8%	8,8%	8,0%
2025	13,4%	10,9%	9,7%
2030	15,4%	12,4%	10,9%

EEN OP DE VIJF INWONERS VAN ALLOCHTONE AFKOMST

Landelijk is één op de vijf mensen van allochtone afkomst. Deze cijfers komen overeen met de situatie in Leiderdorp⁴. Onder ouderen is 15% westers allochtoon⁵. Dat is twee keer zoveel als in de regio Holland Rijnland.

Tabel 4: Land van herkomst als percentage van de totale bevolking

	Nederland	Niest Westers land	Westers land
Leiderdorp	80%	10%	10%
Holland Rijnland	82%	8%	10%
Nederland	79%	12%	9%

⁴ Kerncijfers Holland Rijnland 2015-2015

⁵ Allochtoon met als herkomstsgroepering een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, of Indonesië of Japan.

HUISHOUDENS IN LEIDERDORP

Huishoudens in Leiderdorp bestaand gemiddeld uit 2,24 personen (Nederland: 2,20). In 2006 bestond een huishouden in Leiderdorp gemiddeld uit 2,35 personen. De verwachting is dat de komende jaren het aantal huishoudens in Leiderdorp stijgt en dat het aantal personen per huishouden afneemt. Dat wordt veroorzaakt door het groeiende aantal eenpersoonshuishoudens zowel onder jongeren als ouderen.

Tabel 5: Verdeling van het aantal huishoudens naar huishoudenssoort

	2014	2020	2030	2040
Eenpersoons	4000	4700	5200	5500
Eenouder	800	900	900	900
Echtpaar	7000	7300	7400	7400

BURGELIJKE STAAT

Het percentage gehuwden in Leiderdorp is 44%. Van de inwoners is 7% gescheiden en is 5% weduwe of weduwnaar.

2.2. SOCIAAL ECONOMISCHE STATUS

Verschillen tussen mensen in opleiding, beroep of inkomen worden uitgedrukt in de sociaal economische status (ses). De ses-score wordt berekend door het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en is gebaseerd op vier variabelen: gemiddeld inkomen, het percentage huishoudens met een laag inkomen, het percentage huishoudens zonder betaalde baan en het percentage met een gemiddeld of laag opleidingsniveau.

In Nederland geldt: hoe hoger de ses des te hoger de levensverwachting. Iemand met alleen basisonderwijs leeft gemiddeld zeven jaar korter dan iemand met een hogere beroepsopleiding of universitaire opleiding. Laagopgeleiden geven vaker aan hun gezondheid als minder goed te ervaren dan hoogopgeleiden. Ook volwassenen die moeite hebben om rond te komen ervaren hun gezondheid vaker als matig tot slecht. Ook voelen zij zich vaker psychisch ongezond⁶.

INKOMEN EN INKOMENSONTWIKKELING

Het gemiddeld huishoudinkomen in Leiderdorp bedraagt € 38.700,- per jaar in de regio is dit € 37.200,- per jaar, in Nederland € 34.200,- per jaar. De meeste inwoners van Leiderdorp hebben een middeninkomen (42%), 32% heeft een laag inkomen en 26% een hoog inkomen. Hiermee zijn er in Leiderdorp relatief gezien iets minder lage inkomens en iets meer inwoners met een hoog inkomen in vergelijking met Holland Rijnland⁷.

Een op de tien huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Zeven procent heeft een inkomen tot 110% van het sociaal minimum.

⁶ Gezondheid in beeld in Zuid-Holland Noord, GGD Hollands Midden

⁷ Kernegegevens Holland Rijnland 2014- 2015, Holland Rijnland

WAT VALT ONS OP?:

- Het aantal eenpersoonshuishoudens, onder oudere, neemt de komende jaren toe.
- De bevolking groeit de komende jaren. De vergrijzing en daarmee de demografische druk nemen in Leiderdorp toe.
- Leiderdorp is een “grijze” gemeente, dat neemt de komende jaren verder toe.
- De groep tussen 20-29 jaar is relatief weinig vertegenwoordigd in Leiderdorp.
- 68% van de inwoners van Leiderdorp heeft een hoog of gemiddeld inkomen.
- 10% van de huishoudens heeft een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.

3. GROEI EN ONTWIKKELING

Veruit de meeste kinderen groeien op zonder (grote) problemen. Het is normaal dat dat gaat met vallen en opstaan. De visie op de jeugdhulp, die per 1 januari 2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid valt, is vastgelegd in de regionale visienota: "Hart voor de jeugd".

Wij willen jongeren betrekken bij het gemeentelijk beleid. Wij willen graag dat ze invloed kunnen uitoefenen op zaken die zij belangrijk vinden. Van daaruit willen we ze stimuleren om eigen initiatieven te realiseren. Zo kunnen we Leiderdorp voor jongeren aantrekkelijk maken en houden. Hiervoor gebruiken wij verschillende instrumenten zoals het Trendteam, maar ook de Jongerenpeiling en –debat.

9

3.1. PREVENTIE: SIGNALEREN EN BESPREKEN

"Voorkomen is beter dan genezen". We willen in een vroeg stadium met ouders, en kinderen, in gesprek gaan over ontwikkelingen in het leven. Daarbij willen we praten met in plaats van praten over mensen, omdat we mensen willen bereiken. Zij zijn een bron van informatie en weten zelf wat haalbaar is en wat werkt.

HET CENTRUM VOOR JEUGD EN GEZIN (CJG)

Het centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is zo'n plek waar we in gesprek gaan over ontwikkelingen in het leven. Het CJG is er voor ouders, kinderen, jongeren tot 23 jaar, professionals en vrijwilligers. Zij kunnen terecht met vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG biedt advies, voorlichting en ondersteuning. Het CJG focust zich specifiek op drie "aandachtgroepen". Deze selectie is gemaakt op basis van ervaringen van CJG medewerkers en partners uit onder andere de jeugdgezondheidszorg (JGZ)⁸:

- Jeugdigen in een (v)echtscheidings situatie
- Jeugdigen met concentratieproblemen
- Jonge mantelzorgers

Via het CJG wordt de publieke zorg voor de jeugd uitgevoerd. Deze zorg is een gemeentelijke taak, die erop is gericht om de gezondheid, lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen, te beschermen en te bevorderen. Iedere gemeente heeft hetzelfde basispakket waartoe het consultatiebureau behoort. Daarnaast maken we aanvullende afspraken die aansluiten bij de situatie in Leiderdorp.

Tabel 6: Cijfers gebruik aanvullende diensten CJG

Aanvullende dienst	2014	2015	Halfjaarverslag 2016
Pedagoog in het CJG; aantal ouders gezien	48	40	26
Opvoedingsbegeleiding	2	11	2
Aantal mailvragen	44	65	-
Stevig ouderschapstrajecten	7	9	5
Stevig ouderschapstrajecten prenataal	9	9	1
Integrale vroeghulp	7	n.n.b.	5
Zorgcoördinatie; aantal interventies	1	4	-
Screening logopedie; percentage niet plus	-	21%	n.n.b.

⁸ Er liggen geen harde cijfers ten grondslag van deze selectie. Met betrekking tot echtscheidingen is in 2013 geïnventariseerd dat 23% van de jeugdigen in Leiderdorp niet in een tweoudergezin opgroeit. (jongerenpeiling GGD, 2013)

ONDERWIJSACHTERSTANDEN EN LOGOPEDIE

Gemeenten hebben een wettelijke taak om te zorgen voor voldoende voorzieningen waar kinderen kunnen deelnemen aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE). VVE is bedoeld om met name taalachterstand in te lopen zodat kinderen hierdoor niet verder achterop raken op de basisschool. Na de peuterperiode zijn basisscholen verantwoordelijk voor taalachterstand-onderwijs. In Leiderdorp wordt er op twee plaatsen VVE-peuteropvang gegeven.

PESTEN

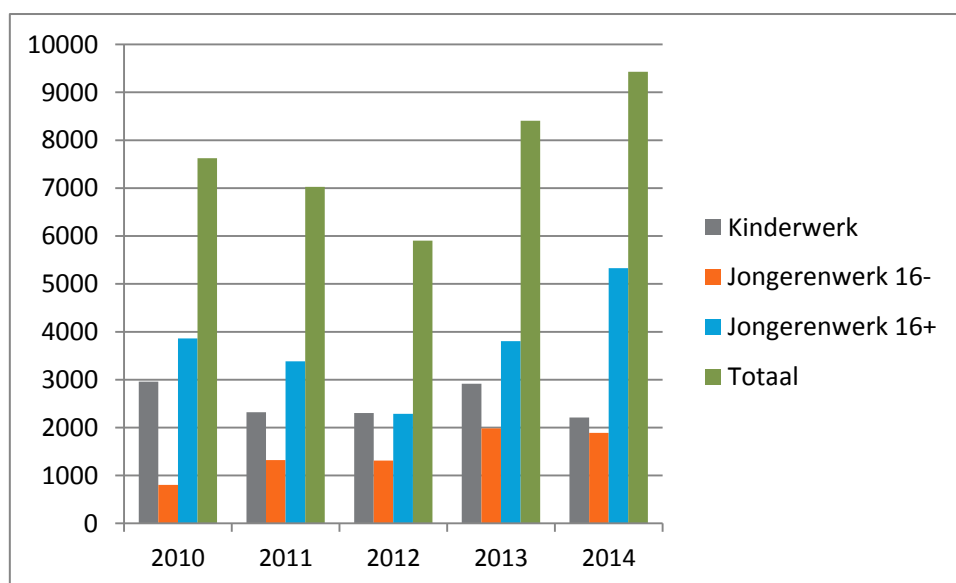
De jongerenpeiling van de GGD uit 2013 laat zien dat er, ten opzichte van het gemiddelde in Hollands Midden meer kinderen worden gepest in Leiderdorp. 26% van de jongeren tussen de 11 en 18 jaar in Leiderdorp wordt gepest op school of is slachtoffer van cyberpesten.

3.2. VRIJE TIJD

Vrijtijdsbesteding is belangrijk voor de sociale, intellectuele en lichamelijke ontwikkeling van kinderen. In hun peergroup leren kinderen op een vrijblijvender manier van en met elkaar. Het biedt kinderen plezier, ontspanning en sociale interactie.

SOCIAAL CULTUREEL WERK

Stichting Sociaal Cultureel werk (SCw) is de grootste door ons gesubsidieerde organisatie die activiteiten voor jeugdige organiseert. Over meerdere jaren, is er sprake van een stijging van de bezoekersaantallen.

Figuur 2: Bezoekers aantallen SCw naar functie

SCw richt zich op vijf doelen: ontmoeten, participatie, talentontwikkeling, veiligheid en preventie. De meeste bezoekers kwamen in 2015 naar de ontmoetingsactiviteiten: 3881 (48,2 %). Bijna een kwart; 1959 (24,3 %) kwam voor talentontwikkeling. Bij preventie waren er 1232 deelnemers (15,3 %). Bij participatie waren dat er 980 (12,2%).

Ontmoeten is de "inloop" in Dwars en de Buit (activiteitenlocaties van SCw), disco's en activiteiten op locatie.

Participatie is gericht op het leren van vaardigheden, het zelfstandiger en mondiger maken van jongeren. SCw richt zich op het activeren van tieners en jongeren; structureel als vrijwilliger of om te

ondersteunen bij een (enkele) activiteit. Het aantal jongeren dat vrijwilliger is in Dwars is toegenomen van 22 in 2014 naar 42 in 2015.

Talentontwikkeling is erop gericht om jeugdigen de mogelijkheid te bieden erachter te komen waar ze goed in zijn, wat hun kwaliteiten zijn en wat ze leuk vinden. Voorbeelden van wat SCw, al dan niet samen met jongeren, organiseert zijn dansen, musicals, een dj-cursus en andere muziekactiviteiten. Wat opvalt aan 2015 is dat het aantal deelnemers aan workshops ten opzichte van 2014 bijna is verdriedubbeld.

Veiligheid omvat het voorkomen en oplossen van overlast op straat. Jongerenwerkers werken samen met jongeren, bewoners, winkeliers, politie en gemeente. In 2014 zijn de jongerenwerkers bezig geweest met acht groepen op straat. In 2015 waren dat er nog zes.

Preventie is erop gericht om te voorkomen dat jeugd in de problemen komt. SCw probeert dit via signaleren, coachen, voorlichten en doorverwijzen. In 2015 hebben er 43 kinderen deelgenomen aan een weerbaarheidstraining. Dit is een stijging van 57% ten opzichte van 2014. Via deze training leren kinderen om voor zichzelf te komen waardoor zij minder gevoelig zijn voor invloed van andere kinderen.

11

Tabel 7: Bezoekersaantallen SCw naar doel in 2015

	12-	16-	16+	Totaal
Ontmoeten	1194	1121	1566	3881
Participatie	631	185	164	980
Talentontwikkeling	1247	554	158	1959
Preventie	382	410	440	1232
Totaal	3454	2270	2328	8052

SPORT, KUNST EN CULTUUR

Naast SCw zijn er diverse (sport)verenigingen en organisaties die jongeren kunnen bezoeken of waar zij lid van kunnen zijn. Sport is de meest populaire vrijetijdsbesteding voor Leiderdorpse jongeren. In 2013 is 78% van de jongeren in de leeftijd van 11- 18 jaar lid van een sportvereniging.⁹ Dit percentage is vergelijkbaar met eerder gemeten percentages van 76% in 2011 en 75% in 2007.¹⁰

De gemeentelijke jongerenpeiling uit 2012 laat ook zien dat een ruime meerderheid van de jongeren in Leiderdorp, 68%, lid is van een culturele organisatie. 60 % van de Leiderdorpse jongeren van twaalf tot zeventien jaar is lid van de bibliotheek, 17% van de jongeren is lid van meerdere culturele organisaties. De combinatie die het meest voorkomt, is de bibliotheek en een muziekschool.

3.3. JEUGDHULP

Met ingang van 2015 zijn wij verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Deze wordt georganiseerd door het Jeugd- en Gezinsteam (JGT). Dit team bestaat uit medewerkers met expertise op het gebied van kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking (MEE) of psychische problematiek (GGZ Rivierduinen, Curium en Inzowijs), opvoedproblematiek (Cardea en Jeugdbescherming West) en maatschappelijk werk (Kwadraad). Het Jeugd- en Gezinsteam is onderdeel van het CJG.

⁹ Jongerenpeiling GGD 2013.

¹⁰ Jongerenpeiling 2012 en 2007 gemeente Leiderdorp, 12 tot en met 17 jarigen.

JEUGD- EN GEZINSTEAMS: KORTDURENDE HULP EN TOEGANG TOT JEUGDHULP

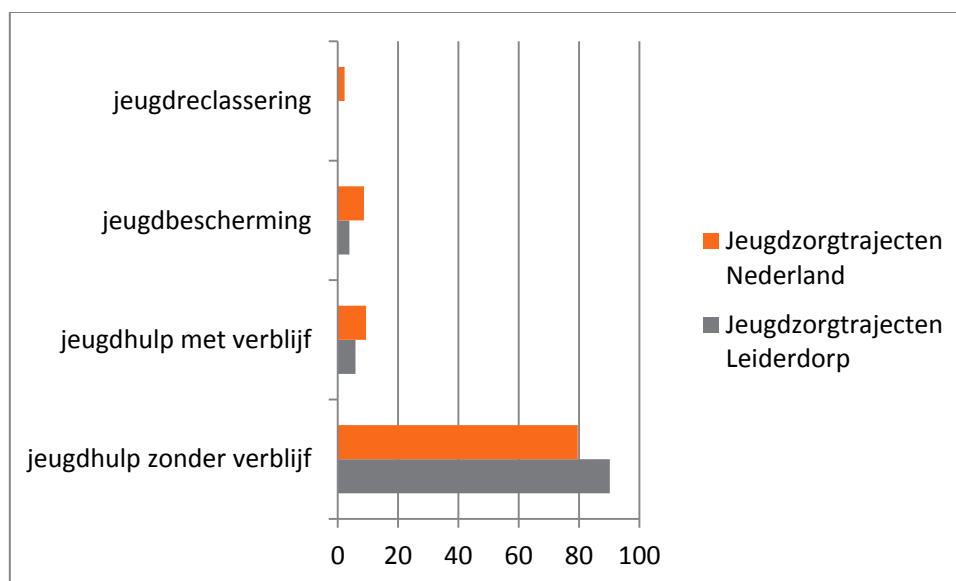
Het aantal aanmeldingen bij het Jeugd- en gezinsteam liet in 2015 een toename zien. Dit is een trend die een heel Holland Rijnland werd waargenomen. Eén verklaring is de laagdrempeligheid van het JGT. Inwoners kunnen snel terecht bij het team. Ook kunnen mensen sneller een beroep doen op het JGT dan in het verleden op Bureau Jeugdzorg. Hierdoor kunnen er ondersteuningsvragen komen die niet noodzakelijk door het JGT opgelost hoeven worden, maar bijvoorbeeld via het welzijnswerk of het school maatschappelijk werk. Door signaleren en vroegtijdig ingrijpen willen wij voorkomen dat onnodig zware zorg nodig is.

12

In 2015 waren er gemiddeld 300 jongeren die ondersteund werden via het JGT. De eerste kwartalen van 2016 laten zien dat er meer uitstroom is dan in 2015. Het JGT kent een hoge cliënttevredenheid en geen wachtlijsten.

JEUGDHULP¹¹

In 2015 ontving 12,3% van de jongeren tot 18 jaar in Leiderdorp een vorm van jeugdhulp. Het gaat om ongeveer 700 jongeren tot 18 jaar. Dat percentage is 2% hoger dan landelijke gemiddelden. Het grootste deel van de jongeren ontvangt hulp thuis. We zien dat veel jongeren begeleiding ontvangen in verband met klachten op het gebied van geestelijke gezondheid.

Figuur 3 en tabel 8: Percentage van het Jeugdzorgtrajecten Leiderdorp en Nederland als onderdeel van het totaal

	Leiderdorp	Nederland
Jeugdhulp zonder verblijf	90,2%	79,6%
Jeugdhulp met verblijf	5,9%	9,4%
Jeugdbescherming	3,9%	8,7%
Jeugdreclassering	0,0%	2,3%

¹¹ Voor deze cijfers geldt dat ze afkomstig zijn uit de kwartaalrapportage Jeugdhulp Q4 2015. Cijfers zijn soms lastig te vergelijken omdat ze soms per kwartaal, soms op peildatum gelezen moeten worden.

Zorg zonder verblijf

Zorg zonder verblijf is kortdurende specialistische ondersteuning, zonder dat daarvoor bij een zorgaanbieder moet worden overnacht. Binnen zorg zonder verblijf maken we onderscheid tussen:

- Ambulante hulp op locatie van de aanbieder.
- Ambulante hulp in het netwerk van de jeugdige.
- Daghulp op locatie van de (zorg)aanbieder.

Tabel 9: Aantal trajecten Jeugdhulp zonder verblijf (90,2% van alle Jeugdhulp)

	Ambulant op locatie aanbieder (aantal jongeren)	Ambulante hulp in het netwerk van de jeugdige (aantal jongeren)	Daghulp op locatie aanbieder (aantal jongeren)
Leiderdorp	194	45	20
Holland Rijnland	4210	898	332

13

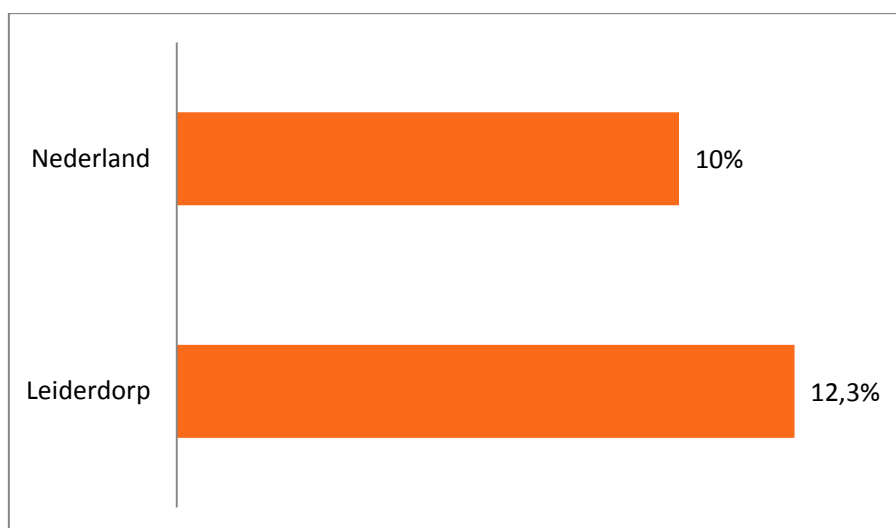
Zorg met verblijf¹²

Zorg met verblijf is een vorm van specialistische ondersteuning waarbij wel overnacht wordt bij een zorgaanbieder. We onderscheiden hierin:

- Pleegzorg, jeugdigen die verblijven in een pleeggezin. Zowel permanent verblijf als vakantie-of weekendopvang.
- Gezinsgericht verblijf. Het gaat om zorgboerderijen en logeerhuizen, maar ook om gezinshuizen.
- Gesloten plaatsing. Dit betreft jeugdigen die gedwongen zijn opgenomen in een instelling.
- Overig verblijf.

Tabel 10: Aantal trajecten Jeugdhulp met verblijf (5,9% van alle Jeugdhulp)

	Pleegzorg	Gezinsgericht Verblijf	Gesloten plaatsing	Overig Verblijf
Leiderdorp	16	8	0	6
Holland Rijnland	386	156	19	220

Figuur 4: Percentage van het totaal aantal jongeren met Jeugdhulp

¹² Bij zorg met verblijf is soms de locatie van de jeugdige bepalend en niet waar de jeugdige vandaan komt. Dan wordt bijvoorbeeld de gemeente waar de jeugdige in een pleeggezin verblijft opgegeven en niet de plek waar de jeugdige oorspronkelijk vandaan komt. Dit maakt het wat lastig om te bepalen wat precies de behoefte is per gemeente.

PERSOONSGEBONDEN BUDGET

Het persoonsgebonden budget (PGB) is een geld bedrag waarmee inwoners zelf de noodzakelijke ondersteuning inkopen. In het geval van een PGB voor jeugdhulp zijn (vaak) de ouders de budgethouders. In 2016 starten er 36 cliënten met een jeugd PBG. Eind 2015 waren dit er eveneens 36. Op 1 november 2016 maakten 26 cliënten gebruik van een PGB.

WAT VALT ONS OP?:

- 78% van de Leiderdorpse jongeren is lid van een sportvereniging.
- Ten opzichten van 2014 is er een sprake van een stijging van het aantal ondersteuningstrajecten via het Jeugd- en gezinsteam.
- 26% van de Leiderdorpse jongeren heeft te maken met (cyber)pesten.
- Veel jeugdhulp wordt thuis geboden. Het grootste deel daarvan is gericht op GGZ-problematiek.

4. GEZONDHEID EN BEWEGING

Hoe gezond is Leiderdorp? Wat zijn risico's? En wat zijn landelijke trends op het gebied van gezondheidszorg?

4.1. LICHAAMELIJKE GEZONDHEID

Meer dan 70% van de volwassenen in Leiderdorp ervaart hun gezondheid als "goed". Dit is minder dan in de regio Hollands Midden, waar 80% hun gezondheid als "goed" ervaart.¹³ Ouderen zijn minder positief; 43% ervaart eigen gezondheid als matig/slecht. Ook dat is een hoger percentage dan in Hollands Midden.

15

Bijna 10% van de inwoners heeft een mobiliteitsbeperking. Hiermee bedoelen we dat iemand niet een voorwerp van 5 kilo 10 meter kan dragen, staand iets kan oppakken van de grond, en 400 meter kan lopen zonder stil te staan. Dit is meer dan de 8% in Hollands Midden. Dit komt doordat er in Leiderdorp relatief veel ouderen wonen.

4.2. PSYCHISCHE GEZONDHEID

Een derde van onze inwoners heeft een zwak tot matig risico op angst of depressieve klachten.¹⁴ Dit zijn mensen die zelf of met hulp uit de omgeving uit de voeten kunnen. Vier procent van de volwassen inwoners heeft een verhoogd risico op angst en depressiestoornissen. Dit is hetzelfde percentage als in de rest van de regio. Deze inwoners hebben waarschijnlijk professionele zorg en ondersteuning nodig om hun klachten de baas te kunnen.¹⁵

Van de 65-plussers in de regio Zuid-Holland Noord heeft ongeveer 2% een hoog risico op angst – en/of depressieve klachten. In Leiderdorp ligt dit hoger. Zo'n 3,8% van de 65-plussers heeft een hoog risico op angst- en/of depressie. Dat komt neer op zo'n 200 inwoners.¹⁶

TNO heeft in opdracht van Stichting Alzheimer Nederland een prognose gemaakt van het aantal inwoners met dementie. In Leiderdorp stijgt het aantal dementerenden van 490 in 2015 naar 1100 in 2040.

Tabel 11: Prognose aantal inwoners in Leiderdorp met dementie

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Inwoners met dementie	490	630	750	880	1000	1100

4.3. FACTOREN DIE DE GEZONDHEID BEÏNVLOEDEN

De leefstijl van inwoners heeft invloed op hun gezondheid. Het gaat bijvoorbeeld om gunstig gedrag, zoals bewegen, en ongunstig gedrag, zoals alcohol- en drugsgebruik, en roken.

SPORT EN BEWEGEN

Meer dan 66% van de volwassenen beweegt voldoende.¹⁷ Vooral laagopgeleide volwassenen, uitkeringsgerechtigden en niet-westerse allochtonen (mensen met een lage ses) voldoen minder vaak aan die norm.¹⁸

¹³ wijkprofielen GGD januari 2016

¹⁴ kerncijfers GGD volwassenen en ouderenpeiling 2013

¹⁵ wijkprofielen GGD januari 2016

¹⁶ OGGZ monitor 2012-2013

¹⁷ met voldoende bewegen bedoelen we "inwoners vijf of meer dagen per week minstens een half uur matig of actief bewegen."

78% van de volwassenen beoefent één of meer sporten.¹⁹ Inwoners die hoger opgeleid zijn sporten vaker dan laag opgeleide inwoners. Van de laag opgeleide inwoners sport 24% minder dan eens per maand.²⁰ Ook ouderen bewegen minder: de helft sport eens per maand, of minder.²¹

Twee derde van onze inwoners maakt gebruik van sportvoorzieningen in de gemeente. Dit ligt in alle leeftijdscategorieën hoger dan het landelijke gemiddelde. De hoeveelheid en de kwaliteit van de sportvoorzieningen worden beoordeeld met ruime voldoende (een 7.6 en een 7.3).

OVERGEWICHT BIJ OUDEREN EN VOLWASSENEN

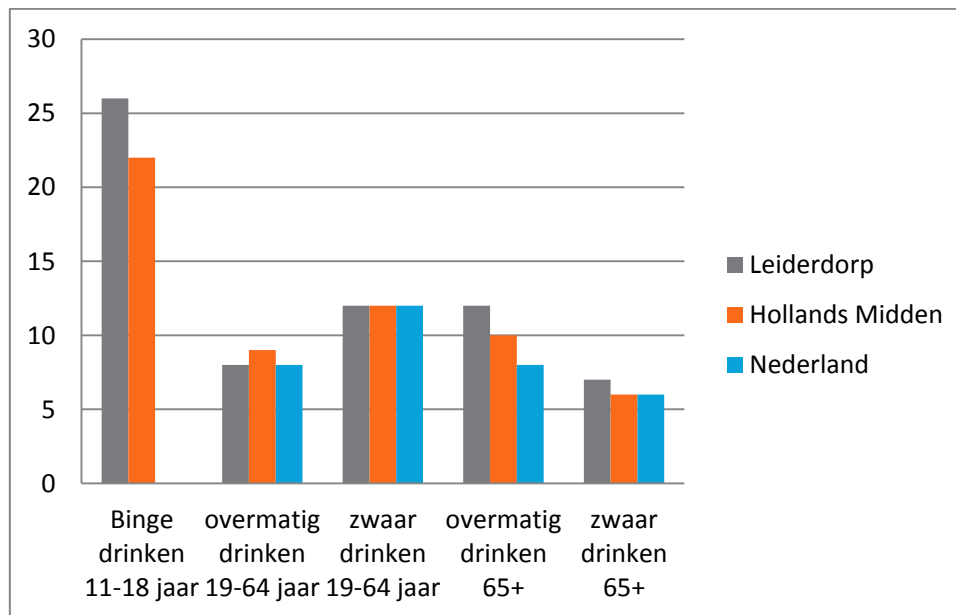
Het percentage mensen met overgewicht blijft landelijk hoog. De percentages overgewicht bij volwassenen (43%) en ouderen (54%) zijn vergelijkbaar met de regionale en Nederlandse percentages.²² 12% van de Leiderdorpers heeft ernstig overgewicht. Dit is gelijk aan het gemiddelde in Hollands Midden.²³

OVERGEWICHT BIJ JEUGD

Acht van de tien jongeren beweegt onvoldoende, volgens de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.²⁴ Hiermee doet Leiderdorp het beter van gemiddeld, maar dit zijn nog steeds geen cijfers om trots op te zijn. Overgewicht tussen de 2 en 14 jaar komt ook in vergelijking met de regio in Leiderdorp minder voor (9% tegenover 11% in Hollands Midden).

ROKEN EN ALCOHOLGEBRUIK BIJ OUDEREN EN VOLWASSENEN

Van de volwassenen rookte in 2012 22% en was 8% overmatig alcoholgebruiker. Dit was vergelijkbaar met de percentages van Hollands Midden. In 2016 rookte 19% en is 9% van de inwoners een overmatig drinker. Dit is gelijk aan de landelijke trends.

Figuur 8: Verhoogd alcoholgebruik per leeftijdsgroep %

¹⁸ kerncijfers GGD volwassenen en ouderenpeiling 2013

¹⁹ inwonersenquête 2015 Leiderdorp

²⁰ inwonersenquête 2015 Leiderdorp

²¹ gebaseerd op een schatting tussen de inwonersenquête 2015 en de kerncijfers GGD volwassenen en ouderenpeiling 2013

²² kerncijfers GGD volwassenen en ouderenpeiling 2013

²³ wijkprofielen GGD januari 2016

²⁴ kerncijfers GGD jeugdpeiling 2013

Onder ouderen (65+) is 10% een roker en 12% een overmatige alcoholgebruiker, wat hoger is dan in de regio. Het excessief alcoholgebruik (meer dan 21 glazen alcohol per week bij mannen en meer dan 14 glazen voor vrouwen) onder ouderen is de afgelopen jaren toegenomen. In 2012 bedroeg het percentage 10%.²⁵ Het roken is onder ouderen is afgenomen.

ROKEN, ALCOHOL EN DRUGSGEBRUIK BIJ JONGEREN

Uit de cijfers uit 2008 bleek dat 19% van de Leiderdorpse jongeren recent hadden gerookt en 14% dagelijks sigaretten rookte. De percentages van 2013 laten een significante afname zien: 14% heeft recent gerookt en 6% rookt dagelijks. Dit laatste percentage is iets hoger dan het regionale gemiddelde van 5%.

17

31% van de jongeren heeft wel eens waterpijp gerookt. Tevens heeft 11% van de jongeren aangegeven wel eens hasj/wiet te hebben gerookt. Voor de hele regio is dit 9%. Ruim één derde van de jongeren heeft recent alcohol gedronken en bij 26% is recent sprake geweest van *bingedrinken* (meer dan 5 glazen bij één gelegenheid). Dit laatste is een hoger percentage dan gemiddeld in de regio (22%), maar al wel significant lager dan in 2008, toen van de Leiderdorpse jeugd nog 39% recent meer dan 5 glazen alcohol dronk bij één gelegenheid.

VERSLAVINGSPROBLEMATIEK ONDER VOLWASSENEN

Per 10.000 inwoners heeft Leiderdorp 30 inwoners met verslavingsproblematiek. De verslaving die bij aanmelding bij de verslavingszorg het eerst in het oog springt wordt de primaire verslaving genoemd. Ruim de helft van de cliënten van Brijder Verslavingszorg heeft primair een alcoholverslaving. Dit percentage is vrij constant over de jaren. Evenals de 16% met primair een opiaatverslaving. Cannabis staat op de derde plaats met 14% en cocaïne op de vierde plaats met 8%. Ook deze percentages zijn stabiel. Kanttekening bij deze cijfers is dat bij ongeveer een van de zes cliënten het primaire middel niet is geregistreerd.²⁶

JEUGD EN SEKSUALITEIT

4% van de jongeren heeft wel eens een ongewenste seksuele ervaring gehad met een andere jongere. Dit is gelijk met het percentage uit de regio. Eén op de vijf jongeren uit Leiderdorp heeft een negatieve houding ten opzichte van homoseksualiteit, dit is ook vergelijkbaar met de regio.

WAT VALT ONS OP?:

- Het aantal inwoners dat zijn gezondheid als “goed” ervaart is lager dan in de regio. Met name onder ouderen wordt de gezondheid niet vaak als “goed” ervaren.
- Het aantal inwoners met overgewicht zowel onder jongeren als volwassen en ouderen is hoog, maar wijkt niet af van de gemiddelden in Nederland of de regio. Ondanks dat Leiderdorpers wel vaak voldoen aan de “beweegnorm”.
- Het overmatig alcoholgebruik, met name onder ouderen, stijgt.
- Aantal dementerenden in Leiderdorp stijgt de komende jaren fors.
- Leiderdorpers zijn vaak lid van een sportvereniging.
- Het alcoholgebruik onder jongeren daalt, maar jongeren zijn vaker *bingedrinkers* dan in vergelijking met de regio.

²⁵ ²⁵ OGGZ monitor 2012-2013

5. MAATSCHAPPELIJKE BETROKKENHEID

Hoe maatschappelijk betrokken zijn onze inwoners? Hoeveel inwoners leveren mantelzorg en zetten zij zich actief in als vrijwilliger?

5.1. VRIJWILLIGE INZET EN MANTELZORG: DE DEFINITIES

Met vrijwilligerswerk bedoelen we werk dat onbetaald in enige vorm van georganiseerd verband wordt verricht, ten behoeve van anderen (niet zijnde familieleden of naasten) en/of de samenleving. Vrijwilligers kiezen er zelf voor om vrijwilligerswerk te gaan verrichten.

Iemand is mantelzorger als hij langer dan 3 maanden, meer dan 8 uur per week zorgt voor een naaste. Mantelzorgers kiezen er niet voor om te gaan zorgen: het overkomt hen, omdat ze een emotionele of persoonlijke band hebben met degene die zorg nodig heeft. Mantelzorgers zorgen soms 24 uur per dag, kunnen hier niet zomaar mee stoppen en verrichten soms verpleegkundige handelingen.

5.2. VRIJWILLIGE INZET

Bijna één op de drie Leiderdorpers (31%) doet vrijwilligerswerk.²⁷ Dit ligt lager dan het gemiddelde in Nederland, dat tussen de 37% en 49% wordt geschat. Landelijk neemt het aantal vrijwilligers af in de stedelijke gebieden en toe in de landelijke.²⁸

Vrijwilligers in Leiderdorp zijn bij veel verschillende organisaties actief, maar vooral bij sportverenigingen (34% van de vrijwilligers, 11% van alle Leiderdorpers).²⁹ Dit is meer dan het landelijke percentage, waar 11% bij een sportvereniging actief is.³⁰ 19% (6% van alle Leiderdorpers) is als vrijwilliger betrokken bij zorg- of dienstverleningsorganisaties, en 17% (5% van alle inwoners) bij de scholen. 17% (5% van de hele bevolking) is betrokken bij kerkelijke of levensbeschouwelijke organisaties.

Waar en voor hoelang inwoners zich vrijwillig inzetten, hangt onder andere af van leeftijd en opleiding. Inwoners met een lager inkomen doen meer vrijwilligerswerk bij kerkelijke organisaties (29%). Lager opgeleiden en 55-plussers zetten zich vaker 6 uur per week of meer in dan hoger opgeleiden en volwassenen tussen de 35-55 jaar. Deze groep zet zich vaker in bij scholen (35%). De groep volwassenen tussen de 18-55 jaar zet zich het meeste in bij sportverenigingen.

Veel vrijwilligers zetten zich al jarenlang in. Slechts 6% van de ondervraagden is pas minder dan een jaar vrijwilliger. Volgens een landelijke analyse is de toename van vrijwilligers vooral toe te schrijven aan de doelgroepen mannen, middelbaar- en hoger opgeleiden.

5.3. ONDERSTEUNING VAN VRIJWILLIGE INZET

Wij subsidiëren iDoe om vrijwilligers(organisaties) te ondersteunen. Daarnaast worden sportorganisaties ondersteund vanuit het Sport Service Punt en zijn de zorgorganisaties in Leiderdorp die gebruik maken van vrijwilligers verenigd in het zorgvrijwilligersnetwerk.

²⁷ wijkenquête 2015

²⁸ Movisie onderzoek: [https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Feiten-en-cijfers-Vrijwillige-inzet-08-05-2015%20\[MOV-6297218-1.1\].pdf](https://www.movisie.nl/sites/default/files/alfresco_files/Feiten-en-cijfers-Vrijwillige-inzet-08-05-2015%20[MOV-6297218-1.1].pdf)

²⁹ Wijkenquête 2015

³⁰ Movisie onderzoek, p.2

11% van de inwoners kent iDoe.³¹ Voor mensen die op zoek zijn naar vrijwilligerswerk, heeft iDoe een vacaturebank. Hierop kunnen organisaties hun vrijwilligersvacature zetten en kunnen vrijwilligers reageren. In 2015 waren er 75 organisaties actief op de vacaturebank, en hebben 98 mensen zich nieuw ingeschreven bij de vacaturebank. Naast de ondersteuning aan vrijwilligers organiseert iDoe ook ondersteuning voor de vrijwilligersorganisaties. In 2015 gaven zij drie trainingen aan organisaties.³² In 2016 is het vrijwilligersbeleid geëvalueerd. In bijlage 1 zijn de belangrijkste punten uit deze evaluatie weergegeven

5.4. MANTELZORG

De getallen over mantelzorgers in Leiderdorp lopen uiteen: volgens de GGD is 15% van de inwoners van Leiderdorp boven de 18 jaar mantelzorger. Uit de wijkenquête 2015 blijkt 29% mantelzorgtaken verleend te hebben (waarvan 7% meer dan 6 uur per week op jaarbasis), en volgens landelijke mantelzorgvereniging Mezzo is 21% van de Leiderdorpers een mantelzorger. Meer dan de helft van de Leiderdorpse mantelzorgers verleent zorg aan (schoon)ouders.³³ De verschillen in aantallen worden waarschijnlijk veroorzaakt door het hanteren van verschillende definities voor mantelzorg.

Ook de getallen over (zwaar) belaste mantelzorgers zijn niet uniform: Mezzo spreekt over 689 Leiderdorpers (2,5%), de GGD over 310 (1,1%). In de wijkenquête 2015 geeft 1% aan de mantelzorg als een zware belasting te ervaren. Hiervan geeft 6% aan het als zeer zwaar en 15% als tamelijk zwaar te ervaren.

5.5. ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS

Wij willen mantelzorgers ondersteunen en waarderen. Daarom hebben we aandacht voor specifieke mantelzorgers, zoals mantelzorgers die werken (wat kan een werkgever doen) en jonge mantelzorgers.

In de wijkenquête 2015 is gevraagd aan mantelzorgers waar zij behoefte aan hebben. Hierin geven zij aan dat een luisterend oor en een organisatie die voor de belangen van mantelzorgers opkomt (beiden 16%) het meeste gewaardeerd worden. 14% heeft daarnaast behoefte aan informatie en advisering over ondersteuning. Uit gesprekken met mantelzorgers blijkt dat zij geen grote behoefte hebben aan een vorm van waardering. Wij zijn hier echter wel verantwoordelijk voor.

Via mantelzorgorganisatie EVA geeft de gemeente Leiderdorp nu nog de Leidse Pas uit als waardering. Uit de evaluatie hiervan in 2016 en de gesprekken met mantelzorgers, blijkt dat deze kortingspas nog niet als een goede waardering voelt voor mantelzorgers.

Organisaties uit Leiderdorp die veel met mantelzorgers te maken hebben, hebben zich verenigd in de werkgroep Mantelzorg. Met hen is een evaluatie gedaan over het mantelzorgbeleid van de afgelopen jaren, de belangrijkste uitkomsten van deze evaluatie zijn te vinden in bijlage 2.

5.6. BUURTBETROKKENHEID EN ONTMOETING

Inwoners zijn bereid te helpen in hun buurt. Vooral op het gebied van buurtpreventie(61%), het helpen van buurtgenoten (54%), schoonmaken van de leefomgeving (53%) en het meebepalen van wat er in de directe omgeving wordt gerealiseerd (42%) zijn bewoners bereid hun steentje bij te

³¹ wijkenquête 2015

³² verantwoording iDoe 2015

³³ wijkenquête 2015

dragen. 27% van de inwoners voelt zich betrokken bij de buurt waarin zij wonen, en 44% vindt dat buurtbewoners altijd voor elkaar klaar staan. 9% voelt zich bij helemaal niemand betrokken.

Bijna de helft van de bewoners geeft aan dat er voldoende mogelijkheden zijn om buurtbewoners te ontmoeten. Opvallend is dat inwoners die aangeven zich eenzaam te voelen, minder vaak meedoen met activiteiten in de buurt, en aangeven dat ze niet weten bij wie ze terecht kunnen als er iets vervelends gebeurt of er een oogje in het zeil moet worden gehouden.

Het contact met de burens is in het algemeen intensiever bij inwoners met een hogere opleiding en een hoger inkomen, en bij de leeftijdsgroep 33 tot 55 jaar.

20

In Leiderdorp zijn naar schatting 845 mensen uitgesloten.³⁴ Dat is 3.1% van de totale Leiderdorpse bevolking. Uit de inwonersenquête blijkt dat 15% van onze inwoners zich eenzaam voelt en 1% zich vaak eenzaam voelt. Inwoners met een gemiddeld of laag inkomen hebben meer het gevoel te weinig sociale contacten te hebben, dan hoger opgeleiden.³⁵

WAT VALT ONS OP?:

- Een derde van onze inwoners doet vrijwilligerswerk. Dat is lager dan het landelijke gemiddelde.
- Vrijwilligers zijn oververtegenwoordigd bij sportverenigingen.
- De vorm van het vrijwilligerswerk verandert van “langdurige” relaties, naar korte eenmalige klussen.
- Inwoners die zich eenzaam voelen, voelen zich minder betrokken bij burens en de wijk.
- Ongeveer 1 op de 5 inwoners is mantelzorger. Zij hebben bij het uitvoeren van hun mantelzorgtaken met name behoefte aan praktische ondersteuning en vermindering. Hierbij is behoefte aan praktische ondersteuning op maat. Niet het aanbod moet het uitgangspunt zijn, maar de situatie van de mantelzorger.

³⁴ Iemand is sociaal uitgesloten als hij/ zij op minstens twee van de volgende thema's geen toegang ervaart: sociale participatie, financiële middelen.

³⁵ wijkenquête 2015

6. MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Iemand die zorg of ondersteuning nodig heeft bij het dagelijks functioneren kan een beroep doen op met name de Wet maatschappelijke ondersteuning (2015), Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg.

21

Wet maatschappelijke ondersteuning

Het doel van de Wmo is *“Het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid van de gemeente alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld”*. Doel is om inwoners zo veel mogelijk ondersteunen in de zelfredzaamheid en participatie. Waar dat kan in de eigen omgeving, waar dat niet kan via beschermde woonvormen of de maatschappelijke opvang. Wanneer we spreken over ondersteuning gaat dat over voorzieningen vanuit de Wmo.

Zorgverzekeringswet

De zorgverzekeringswet verplicht iedereen een basisverzekering af te sluiten en dekt de standaardzorg zoals de huisarts, ziekenhuiszorg en de apotheek. Daarnaast leveren zorgverzekeraars vanuit de Zvw thuiszorg.

Wet langdurige zorg

De Wlz biedt ondersteuning aan mensen die gedurende 24 uur per dag intensieve zorg onder toezicht hebben, of toezicht dichtbij nodig hebben.

6.1. DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

ALGEMENE VOORZIENINGEN

Stichting Pluspunt voor Welzijn en Dienstverlening, Kwadraad, Sociaal Cultureelwerk, EVA en iDoe bieden diverse algemene voorzieningen aan zoals mantelzorgondersteuning, werving en ondersteuning van vrijwilligers en maatschappelijk werk. Daarnaast bieden zij specifieke voorzieningen en activiteiten voor verschillende doelgroepen. De gemeenten in de Leidse regio hebben per 1 januari een algemene voorziening voor Huishoudelijke Hulp.

Tabel 12: Bereik algemene voorzieningen

Algemene voorziening	Omschrijving	Bereik 2015	Bereik 2014
Welzijnsbezoek	Leeftijdsggericht benaderen en informeren over welzijn, zorg en ondersteuning middels een huisbezoek door vrijwilligers	960 (periode 2009-2014)	960 (periode 2009-2014)
Begeleiding Ouderenadviseur	Ondersteuning door ouderenadviseur	152	218
Dagprogramma voor Senioren	Dagprogramma ter voorkomen van uitsluiting en eenzaamheid van ouderen. Ook gericht op het ontlasten van mantelzorger in situaties van zorg of beginnende dementie	12	18
Maaltijdvoorziening	Het verspreiden van koel-versmaaltijden	97	93
Alarmering	-	197	195
Praktische hulpverlening	Dienstverlening aan inwoners door een vrijwilliger zoals het uitvoeren van kleine klussen in en rond het huis of begeleiding bij bezoek aan het ziekenhuis.	233	Niet bekend
Belastinghulp	Hulp bij het invullen van belastingaangifte gericht op ouderen.	45	39
Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning	Gericht op het uitvoeren van eenvoudige schoonmaak taken.	317	n.v.t.

Een doelstelling van de Wmo is zo lang mogelijk participeren in de maatschappij. Onderdeel daarvan is het zolang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen en mensen met een beperking. Het is de verwachting dat door deze ontwikkeling er een groter beroep gedaan zal worden op laagdrempelige dienstverlening.

SOCIAAL TEAM LEIDERDORP

Tegelijkertijd met de invoering van de Wmo 2015 hebben wij er voor gekozen om de toegang tot algemene voorzieningen en individuele maatwerkvoorzieningen (voor een groot deel) te organiseren via het Sociaal Team Leiderdorp. In het Sociaal Team Leiderdorp wordt samengewerkt vanuit verschillende disciplines en expertise. Samen wordt gewerkt aan ondersteuningsplannen en om problemen op verschillende leefgebieden zo vroeg mogelijk te signaleren. In het Sociaal Team Leiderdorp wordt momenteel samengewerkt door: de gemeente Leiderdorp, MEE, Kwadraad en Pluspunt. Het is niet mogelijk om een beeld te geven van het aantal meldingen bij het Sociaal Team Leiderdorp omdat er geen adequaat cliëntvolgsysteem is.

INDIVIDUELE MAATWERKVOORZIENINGEN

Sinds 1 januari 2015 doen inwoners een melding in plaats van een aanvraag voor een voorziening die bijdraagt aan het zolang mogelijk zelfstandig blijven functioneren. Na de melding wordt er door een medewerker van het Sociaal Team Leiderdorp een gesprek gevoerd met de inwoner. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt en samen met de inwoner worden de vervolgstappen afgesproken.

Onderdeel daarvan kan zijn dat er een aanvraag wordt ingediend voor een individuele maatwerkvoorziening. Onderstaande tabel geeft het aantal toegekende maatwerkvoorzieningen weer vanaf 2012.

Tabel 13: Toegekende maatwerkvoorzieningen Wmo

	2012	2013	2014	2015
Huishoudelijke Ondersteuning	408	422	297	291
Hulpmiddelen	191	166	189	111
Woonvoorziening	246	189	174	88
Vervoersvoorziening	232	292	250	219
Totaal	1077	1069	910	709

Vanaf 2014 zien we een afname van het aantal toegekende voorzieningen. Ook in 2016 zien we een verdere daling. Per 1 januari 2015 zijn wij verantwoordelijk voor het bieden van de maatwerkvoorziening Begeleiding. Er zijn echter nog onvoldoende cijfers om te bepalen welke invloed dit heeft op het aantal aanvragen. De daling van het aantal aanvragen kan worden verklaard door een verscherping van het verstrekkingen beleid (algemeen gebruikelijke voorzieningen) en het feit dat per 1 januari 2015 een eigen bijdrage wordt geïnd voor de meeste maatwerkvoorzieningen. De daling van het aantal verstrekte voorzieningen komt overeen met de landelijke trend.

Het aantal inwoners met een pas voor de Regiotaxi Holland Rijnland is in 2015 gestegen van 721 naar 805. Het aantal zones dat gereden wordt is gedaald, ondanks het gestegen aantal gebruikers.

PERSOONSGEBONDEN BUDGET

Een maatwerkvoorziening kan binnen de Wmo geleverd worden via zorg in natura (zin) of via een persoonsgebonden budget (PGB). Met een PGB kan een inwoner zelf de benodigde ondersteuning inkopen. Sinds 2015 beheert de Sociale Verzekeringsbank het PGB. We nemen, mede door de problemen bij de Sociale Verzekeringsbank, een daling van het aantal PGB-houders waar.

Tabel 14: Aantal PGB-houders naar maatwerkvoorziening

	Huishoudelijke Hulp	Begeleiding	Totaal
1 januari 2014	65	-	65
1 januari 2015	68	64	132
1 januari 2016	30	58	88

6.2. LEERLINGENVERVOER EN DOELGROEPENVERVOER

In het schooljaar 2016-2017 maken 45 leerlingen gebruik van het leerlingenvervoer. Het grootste deel van de leerlingen is jongen 71,1 %, tegenover 28,9% meisjes. Er is een afname van het leerlingenvervoer over de periode 2014 tot en met 2016. Dit wordt verklaard door de invoering van het passend onderwijs, waarbij leerlingen zoveel mogelijk thuisnabij onderwijs volgen en waarbij kinderen in het speciaal onderwijs geacht worden (grotendeels) zelfstandig te reizen. In principe gaan alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband Leiden naar een passende onderwijsplek. Wanneer leerlingen toch naar het speciaal onderwijs gaan, gaan de meeste leerlingen naar de Leo Kannerschool, de Thermiek en de Korte Vlietschool.

Tabel 15: Totaal aantal Leiderdorpse leerlingen op het speciaal onderwijs per schooljaar

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Aantal leerlingen	74	67	45

Wij zijn per 1 januari 2015 verantwoordelijk geworden voor meerdere vervoersvormen. Voor jeugd en jongeren gaat het om het vervoer van jeugdigen met een verstandelijke beperking naar en van instellingen, vervoer van jeugdigen met een psychiatrische stoornis naar en van instellingen. Voor volwassenen gaat het om vervoer van en naar de dagbesteding naast het vervoer via de Regiotaxi. Er wordt onderzocht of het mogelijk is om verschillende vervoersvormen te combineren.

24

6.3. MINIMABELEID EN SCHULDHULPVERLENING

Wij vinden het belangrijk dat iedereen kan sporten, culturele of educatieve activiteiten kan ondernemen of op andere manieren kan participeren. De regelingen van het minimabeleid zijn bedoeld voor inwoners die ouder zijn dan 18 jaar en die een inkomen hebben van maximaal 120% van het voor hem of haar geldende bijstandsniveau. Een op de tien huishoudens in Leiderdorp heeft een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Dit betekent dat Leiderdorp circa 1.180 minimahuishouders telt (op basis van 11.800 huishouders, zie demografische gegevens).

COLLECTIEVE ZORGVERZEKERING VOOR MINIMA

Wij hebben voor onze inwoners met een minimum inkomen de mogelijkheid een collectieve aanvullende zorgverzekering af te sluiten bij zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid. We bereiken met deze collectieve ziektekostenverzekering in 2015 58% van de minima. Dit percentage is aanzienlijk hoger, dan het regionale (43%) en landelijk percentage (47%).³⁶

Tabel 16: Overzicht aantal verzekerden minima per 1 september 2016

	Totaal aantal	Volwassenen	Onder de 18 jaar
AV-Gemeente Standaard	328	177	151
AV- Gemeente Top	601	436	165

BIJZONDERE BIJSTAND

Wanneer huishoudens met een laag inkomen bijzondere extra kosten maken die zij zelf niet kunnen betalen, is het mogelijk om hiervoor een bijdrage te ontvangen in de vorm van bijzondere bijstand.

Tabel 17: Aantal personen met minimaal 1 bijzondere bijstand betaling in 2016

Leeftijd in jaren	Aantal
Onder 20 jaar	7
Tussen 20 en 29 jaar	43
Tussen 30 en 39 jaar	75
Tussen 40 en 49 jaar	66
Tussen 50 en 59 jaar	77
Tussen 60 en 64 jaar	25
65 jaar	17
TOTAAL	310

In de eerste negen maanden van 2016 hebben 310 inwoners een beroep gedaan op bijzondere bijstand. Bijna driekwart van hen is tussen de 30 en 59 jaar oud. In verhouding maken 65-plussers

³⁶ Evaluatierapport gemeentelijke collectiviteit 2015 BS&F

maar weinig gebruik van bijzondere bijstand. Slechts zo'n 5% van de aanvragen werd gedaan door minima boven de 65 jaar.

KWIJTSCHELDING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

Wij hebben de mogelijkheid om gemeentelijke belastingen kwijt te schelden indien mensen een laag inkomen en geen vermogen hebben. In 2016 hebben 128 mensen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

SCHULDHULPVERLENING

De schuldenproblematiek van Nederlandse huishoudens is de afgelopen jaren toegenomen. In totaal heeft bijna één op de vijf Nederlandse huishoudens een risico op problematische schulden, heeft problematische schulden of zit in een schuldhulpverleningstraject. In 2012 was dit nog één op de zes huishoudens³⁷. In Leiderdorp gaat het om 592 huishoudens waar in potentie een risico bestaat.

De laatste jaren neemt landelijk het beroep op schuldhulpverlening toe. Schulden worden bovendien hoger en schuldensituaties complexer. Landelijk zijn in wijkteams financiële problemen de meest voorkomende reden waarvoor burgers contact zoeken. Ongeveer 70% van de hulpvragen binnen sociale- en wijkteams is van financiële aard. Bij meervoudige problematiek speelt bijna altijd schuldenproblematiek.

De Stadsbank heeft geconstateerd dat 11% van de klanten een uitkering heeft op grond van de Participatiewet. De doelgroep van de Stadsbank is divers, jong en oud, hoog en laag opgeleid.

Tabel 18: Overzicht aantallen Stadsbank 2016 per kwartaal

	1e kwartaal	2 ^e kwartaal	totaal
	aantal	aantal	aantal
Aantal aanmeldgesprekken	14	19	33
Waarvan naar intakefase	13	16	29
Aantal gestarte Schuldbemiddeling/Saneringskrediet trajecten	10	13	23
Aantal verstrekte Saneringskredieten	1	2	3
Aantal gefiatteerde Schuldbemiddeling	5	6	11
Aantal Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSPN)	0	2	2

6.4. ONDERSTEUNING ASIELGERECHTIGDEN

De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel vergunninghouders gemeenten moeten huisvesten. Vergunninghouders zijn asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen. De gemeente moet vergunninghouders passende woonruimte aan bieden.

Wij hebben gemiddeld 12 weken de tijd om woonruimte te vinden en de verhuizing te regelen. Voor woonruimte maken wij vooral gebruik van het woningaanbod van sociale huurwoningen van de woningcorporaties. Wij hebben dit geregeld via prestatieafspraken met Rijnhart Wonen.

³⁷ Huishoudens in de rode cijfers, Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid, 2015

Nadat zij zijn gehuisvest moeten vergunninghouders ook begeleid worden bij het voorzien in inkomen (uitkering aanvragen), participatie en integratie. Dit hebben wij belegd bij Vluchtelingenwerk en Project JAS.

AANTAL VERGUNNINGHOUDERS IS HOOG

De taakstelling is van 26 vergunninghouders in 2014, opgelopen naar 46 in 2015 en 69 in 2016. De verwachting is dat er vanaf 2017 weer een daling inzet van het aantal te huisvesten vergunninghouders.

26

Tabel 19: Taakstelling en realisatie statushouders per jaar

	Stand op 1 januari	Taakstelling 1 ^e half jaar	Taakstelling 2 ^e half jaar	Realisatie
2013	-6	7	11	9
2014	2	11	15	17
2015	10	22	24	59
2016	-3	32	37	nnb

WAT VALT ONS OP?:

- Er worden steeds minder individuele maatwerkvoorzieningen toegekend. Daarnaast zien we (nog) geen grote groei in het gebruik van algemene voorzieningen.
- Het aantal leerlingen wat gebruik maakt van het leerlingen vervoer is de laatste jaren sterk gedaald.
- Het aantal vergunninghouders is afgelopen jaren toegenomen.
- Een op de tien huishoudens in Leiderdorp heeft een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.
- Lang niet alle minimahuishoudens maken gebruik van de minimaregelingen.
- De Collectieve Zorgverzekering heeft een groot bereik in vergelijking met de regio.
- Inwoners tussen de 30 en 60 jaar maken het meest gebruik van bijzondere bijstand, ouderen maken weinig gebruik.
- De schuldenproblematiek neemt toe.

7. WONEN EN LEEFOMGEVING

Onze inwoners zijn over het algemeen heel tevreden over het wonen in ons dorp. Zij geven in de wijkenquête 2015 gemiddeld een 8,1 voor het woongenot.

7.1. HUIDIGE SITUATIE OP DE WONINGMARKT

VRAAG EN AANBOD

Het woningbestand bestaat uit koop- en huurwoningen. De gemiddelde vraagprijs van de koopwoningen in Leiderdorp ligt op € 347.216,- (bron: Huizenzoeker.nl). Landelijk is de gemiddelde vraagprijs € 318.349,-.

27

Eind 2015 waren er 3204 Leiderdorpers ingeschreven op WoningNet Holland Rijnland voor een huurwoning. Hiervan waren er 724 actief opzoek naar een woning. Het grootste deel (bijna 70%) van de ingeschrevene heeft een inkomen tot € 22.000,- per jaar. 35% heeft een inschrijfduur van meer dan 5 jaar, regionaal is dit 25%. In 2015 waren er gemiddeld 54 reacties op een beschikbare woning in Leiderdorp. Dat aantal is onder het gemiddelde van de regio; 68 per beschikbare woning. Dit is een verschuiving ten opzichte van 2013 toen er relatief vaker werd gereageerd op woningen in Leiderdorp (gemiddeld 101,8 reacties). Ongeveer de helft van de woningen is toegewezen aan een 55-plushuishouden. Regionaal ligt dit veel lager (ongeveer 15%).

Uit de rapportage van Woonzicht (vanaf 2014 WoningNet) blijkt dat de slagingskans voor zowel starters als doorstromers in Leiderdorp gemiddeld lager ligt dan in de regio, wat duidt op een hogere woningmarktdruk. Uit de jaarrapportage WoningNet HR 2015 blijkt de groep 65 plussers, na de groep 23-35 jarige, de grootste groep ingeschreven woningzoekenden te zijn in Leiderdorp. Van de groep 65 plussers is echter maar 11 % actief. Het blijkt dan ook dat als ouderen reageren er snel een woning kan worden aangeboden en ook door hen wordt geaccepteerd. Ouderen maken dus een groot deel van het totaal aantal ingeschrevenen uit, reageren meestal niet en staan langer dan 5 jaar ingeschreven. Voor Leiderdorp blijkt dat er toch nog een redelijke verhuisgeneigdheid onder "ouderen" is want 61 (45 %) van de 135 verhuringen in 2015 vonden plaats aan 55 +, waarvan 37(27 %) aan 65 +.

HUURWONINGEN NAAR PRIJSKLASSE

De grootste woningstichting in Leiderdorp is Rijnhart Wonen. Op 1 januari 2015 omvatte de woningvoorraad van Rijnhart Wonen in Leiderdorp 2.778 woningen. Dit zijn voornamelijk appartementen, waarvan de meerderheid is voorzien van een lift.

- Bij circa 80% van de woningvoorraad ligt de netto maandhuur lager dan € 618,24. Dit zijn voornamelijk (62%) betaalbare woningen en in mindere mate goedkope woningen (18%).
- De meeste goedkope huurwoningen zijn appartementen zonder lift.

Tabel 20: Woningbestand Rijnhart Wonen naar prijscategorie en woninglabel

	Eengezinswoning		Appartement zonder lift		Appartement met lift		Totaal	
	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal
Goedkoop (< € 403,06)	2	52	12	329	4	118	18	499
Betaalbaar 1 (€ 403,06 - € 576,87)	18	502	10	279	24	662	52	1443
Betaalbaar 2 (€ 576,87 - € 618,24)	6	159	1	23	3	82	10	264
Middelhuur (€ 618,24 - € 710,68)	9	252	0	14	7	192	16	458
Vrije sector (> € 710,68)	1	44	0	0	3	70	4	114
Totaal	36	1009	23	645	41	1124	100	2778

Op basis van gegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie is in onderstaande tabel weergegeven in hoeverre de woningen van Rijnhart wonen daadwerkelijk bewoond worden door de doelgroep waarvoor ze bestemd zijn.

Tabel 21: Percentage van woningen met label bewoond door doelgroep

	Bewoond door:					
	Een- en tweepersoons (tot 65 jaar)		Meerpersoons		Een- en tweepersoons (vanaf 65 jaar)	
	%	aantal	%	aantal	%	aantal
Een- en tweepersoons (tot 65 jaar)	60	665	21	231	19	221
Meerpersoons	26	258	35	337	39	383
Een- en tweepersoons (vanaf 65 jaar)	22	144	4	29	74	480
Totaal	39	1067	22	597	39	1084

Uit de tabel kan opgemaakt worden dat de meerderheid van de woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens wordt bewoond door huurders waarvoor deze bestemd zijn. Bij woningen voor 65-plussers wordt bijna driekwart bewoond door de doelgroep. Van de eengezinswoningen wordt 35% bewoond door meerpersoonshuishoudens. Het grootste deel van deze woningen wordt bewoond door één- en tweepersoonshuishoudens. In totaliteit verhuurt Rijnhart Wonen 22% van haar woningen aan gezinnen. In Leiderdorp behoort 36% van de huishoudens tot deze categorie. De sociale huur heeft dus een relatief beperkte betekenis voor gezinnen met kinderen.

7.2. HUURTOESLAG EN SCHEEFWONEN

Van de huishoudens in Leiderdorp komen er 3.375 in aanmerking voor huurtoeslag (tot een verzamelinkomen van € 36.000,- per jaar). Hiervan woont iets minder dan de helft in een corporatiewoning. Vanaf 1 januari 2016 zijn corporaties verplicht om woningen aan minstens 95% van deze doelgroep passend toe te wijzen.

Van de 3.230 woningen die in het bezit zijn van corporaties, wordt 36% bewoond door huishoudens die op basis van hun inkomen buiten de doelgroep van de corporaties vallen. Dit hoeft niet te betekenen dat ze allemaal “scheefwonen”, aangezien een klein deel van hen waarschijnlijk in een corporatiewoning woont met een geliberaliseerde huur (vanaf € 710,68 euro). Door de inkomensafhankelijke huurverhoging krijgen deze huishoudens met een hogere huurprijs te maken; hierdoor blijven mensen wel wonen, maar betalen ze een huur die meer in lijn is met hun inkomen. Het “scheefwonen” blijft gelijk, het scheefhuren neemt af. Overigens kan ook van scheefhuren gesproken worden als een relatief grote (dure) sociale huurwoning aan iemand verhuurd wordt met een laag inkomen en die daardoor meer huurtoeslag ontvangt.

De “scheefheid” wordt op twee manieren beperkt. Enerzijds door corporaties de gelegenheid te geven huurverhogingen inkomensafhankelijk te maken. Anderzijds kan geconcludeerd worden dat verkoop van een (beperkt) aantal sociale huurwoningen aan (zittende) huurders bijdraagt aan beperking van de “scheefheid”.

7.3. SOCIALE WONINGVOORRAAD

Om te bepalen hoeveel sociale huurwoningen (sociale woningvoorraad) we in Leiderdorp zouden moeten hebben, moet worden gekeken naar de wettelijke doelgroepen voor Huurtoeslag (BBSH) en de inkomensgrens voor sociale huurwoningen (maximaal inkomen € 34.911).

Onderstaande tabel geeft een schatting van de gewenste omvang van de sociale woningvoorraad. Daarbij wordt uitgegaan van drie economische scenario's: een stabiele economische situatie waarbij de economische groei 0% per jaar bedraagt, een situatie waarbij de economische groei de eerste vijf jaar 0% is en de tweede vijf jaar 1,5% en een scenario met een economische groei van 1,5% per jaar. Bij het gunstigste economische scenario zal de omvang van de sociale woningvoorraad afnemen met 430 huishoudens en in het stabiele economische scenario toenemen met maximaal 185 huishoudens³⁸.

Tabel 22: Gewenste omvang sociale woningvoorraad naar economisch scenario

	Gewenste omvang sociale woningvoorraad
Stabiele economie	3020 tot 3320
Matige economische groei	2665 tot 2965
Sterke economische groei	2500 tot 2800

WOONZORG NEDERLAND

Naast Rijnhart Wonen heeft Woonzorg Nederland 172 huurwoningen in Leiderdorp, waarvan 168 woningen binnen de sociale huurwoningvoorraad (90%) valt (huur lager dan €710,68). Woonzorg biedt passende woonruimte aan ouderen (55+).

7.4. MIGRATIE

Bij een analyse van de verhuisbewegingen blijkt Leiderdorp een duidelijke regiopositie te hebben. Jongeren tussen 20-30 jaar trekken naar Leiden, gezinnen met kinderen uit Leiden naar Leiderdorp en vanuit Leiderdorp verder de regio in³⁹. Circa twee derde deel van de vrijkomende woningen wordt door iemand van buiten Leiderdorp betrokken. In 2014 bedroeg de uitstroom van huurwoningen in Leiderdorp 54 inwoners en was de instroom 48. Van de vrijgekomen

³⁸ Regionaal inkomensonderzoek 2011, Centraal Bureau voor de Statistiek.

³⁹ Woonbehoefte onderzoek 2013, gemeente Leiderdorp, Companen januari 2013

huurwoningen wordt 41% verhuurd aan Leiderdorpers. In 2015 is, mede vanwege het inzetten van lokaal maatwerk, 59% van de sociale huurwoningen aan Leiderdorpers toegewezen.

7.5. HUISVESTEN “BIJZONDERE DOELGROEPEN”

Wij hebben als gemeente de verantwoordelijkheid om voor iedereen een eigen plek in de samenleving te bieden. Ook voor “bijzondere inwoners”. Hierbij is huisvesting van statushouders, arbeidsmigranten en contingentbewoners een opdracht. In Holland Rijnland is in 2016 een akkoord gesloten tussen corporaties en instellingen om 169 contingentplaatsen te realiseren. Dit zijn plaatsen voor “bijzondere doelgroepen” zoals (uitstromende) cliënten van intramurale (zorg)instellingen of mensen uit de maatschappelijk opvang of detentie. Via een tussenfase (contingentregeling) stromen zij door naar volledig zelfstandig wonen. Conform de afspraken moet Leiderdorp hiervoor 9 plaatsen realiseren.

Rijnhart Wonen heeft met diverse zorgorganisaties kleine woonvoorzieningen gerealiseerd. Zo is samen met de Gemiva-SVG Groep het transformatieproject Elisabethhof 1, medio 2016 opgeleverd, waarbij ca. 6.000m² kantoorruimte is omgevormd tot een modern wooncomplex: De Entree. Er zijn nu 33 appartementen voor de sociale huur, 20 appartementen en een activiteitencentrum voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige handicap. De oude Willem de Zwijgerschool in Leiderdorp, is in 2015 omgebouwd tot Thomashuis dat huisvesting biedt aan negen cliënten en een ondernemerszorggezin.

7.6. BEHOEFTE AAN WONEN EN ZORG

OUDEREN INTRAMURAAL

Leiderdorp heeft één woon-zorgcomplex, De Ommedijk met 50 zorg gerelateerde appartementen en 4 groepswoningen voor mensen met een vorm van dementie, koop- en huurwoningen, een restaurant, winkeltjes en een gezondheidscentrum. Leiderdorp heeft ook een verpleeghuis ‘Leythenrode (totaal 168 bedden). Leythenrode bestaat uit acht gespecialiseerde afdelingen gericht op: niet aangeboren hersenletsel, chronische lichamelijke beperking, geriatrische revalidatie, ernstige psychogeriatrische (PG) aandoening, neurologische revalidatie, afd. onderzoek, observatie en revalidatie en dagbehandeling en ontmoetingscentrum dementie. Op dit moment wordt door het bestuur van de Alrijne Zorggroep gezocht naar een nieuwe eigenaar van het verpleeghuis.

LANGER ZELFSTANDIG WONEN

Leiderdorp kent een sterke toename van het aantal 75-plussers (paragraaf 2.1). We willen dat steeds meer ouderen zelfstandig in hun eigen woning moeten kunnen blijven wonen. Alleen voor mensen met complexe problematiek blijven woonzorgarrangementen in een instelling beschikbaar. Dat betekent dat mensen met beperkingen langer thuis zullen blijven wonen.

Met name van 75-plussers met een somatische aandoening (lichamelijke klachten) wordt verwacht dat de behoefte aan verzorgd wonen zal toenemen. De verhuisgeneigdheid onder senioren is gering. Veel ouderen willen in hun woning blijven wonen, ook als zij minder mobiel en vitaal worden. Het wordt daardoor voor gemeenten meer een aanpassingsopgave dan een nieuwbouwopgave⁴⁰.

7.7. BESCHERMD WONEN

Mensen met psychische, sociale en/of financiële problemen kunnen soms niet zelfstandig wonen. Voor deze mensen moeten we ‘beschermd wonen’ in de thuisomgeving kunnen bieden. Op dit

⁴⁰ Woonzorgopgave Holland Rijnland, augustus 2015, Tympan Instituut

moment voert centrumgemeente Leiden deze taak voor Holland Rijnland uit. In het beleidskader Maatschappelijke zorg 2017-2025 wordt deze taak geleidelijk overgeheveld naar alle gemeenten. Vanaf 2020 zullen wij gefaseerd verantwoordelijk worden voor het lokaal bieden van beschermd wonen. In 2015 wonen drie Leiderdorpers in een beschermd woonsituatie, waarbij in alle drie de gevallen sprake is van overbruggings- en/of overgangszorg.

Tabel 23: Aantal cliënten Beschermd Wonen naar Zorgzwaartepakket (ZZP) of overbruggings-/overgangszorg

	ZZP1	ZZP2	ZZP3	ZZP4	ZZP5	ZZP6	Overbruggingszorg	Overgangszorg	Totaal
Leiden	0	4	84	71	24	3	34	16	236
Oegstgeest	0	0	7	5	1	0	1	0	14
Zoeterwoude	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Leiderdorp	0	0	0	0	0	0	1	2	3
Totaal Holland Rijnland	0	14	197	152	60	13	44	27	507

7.8. LEEFOMGEVING

In het algemeen zijn de bewoners tevreden of gematigd tevreden over de verschillende aspecten van onderhoud van de openbare ruimte. Rond de 60% van de Leiderdorpers beoordeelt het onderhoud van het groen, het water, verkeersvoorzieningen, het straatmeubilair en speeltoestellen als goed of zelfs uitstekend. Rond de 30% vindt het onderhoud matig en 5 tot 15% beoordeelt het onderhoud als slecht. Over het wegenonderhoud is men iets gematigder: 47% is (heel) tevreden, 37% vindt het matig en 17% vindt het wegenonderhoud slecht. Tussen de wijken verschillen de uitkomsten niet significant.

VOORZIENINGEN IN DE BUURT

Onze inwoners zijn overwegend (zeer) positief over de voorzieningen in onze gemeente. Zo zijn vrijwel al onze inwoners positief over de nabijheid van basisonderwijs (97%). 92% vindt de gezondheidsvoorzieningen goed bereikbaar en voldoende nabij, 91% is tevreden over de hoeveelheid sport- en recreatiemogelijkheden, 88% over de nabijheid van winkels voor dagelijkse boodschappen, en 80% vindt dat er voldoende welzijnsvoorzieningen nabij zijn. Bewoners van “het Oude Dorp” zijn over het algemeen iets minder vaak tevreden over de (nabijheid van) voorzieningen.

WAT VALT ONS OP?:

- Steeds meer inwoners met beperkingen blijven zelfstandig thuis wonen en hebben daarbij in meer of mindere mate ondersteuning nodig.
- Om meer voor meerpersoonshuishoudens gelabelde woningen beschikbaar te krijgen, voor gezinnen, vraagt maatregelen om kleine huishoudens (vaak senioren) te laten verhuizen uit deze woningen naar meer passende woonruimte. De verhuisneiging van senioren is echter gering.
- Jongeren in de leeftijd 20-30 trekken uit Leiderdorp weg.
- Huisvesting van “bijzondere doelgroepen” wordt steeds meer een taak van de gemeente.
- Afhankelijk van de economische ontwikkelingen zal de behoefte aan sociale huurwoningen stijgen of dalen.

8. ONDERWIJS EN WERK

Leren en werken zijn belangrijk voor de ontwikkeling van onze inwoners. Door het volgen van onderwijs en werken zijn onze inwoners in staat om in hun levensbehoefte te voorzien en het geeft een gevoel van zingeving.

8.1. ONDERWIJS

In het schooljaar 2015-2016 volgen 2.413 leerlingen het basisonderwijs.

Tabel 24: Leerlingen in het Basisonderwijs ten opzichte van de gehele bevolking per 1000 inwoners ⁴¹:

Jaar	Leiderdorp	Zuid-Holland
2006	113,6	93,7
2007	111,4	93,4
2008	110,1	93,1
2009	109,5	92,7
2010	106,8	92,6
2011	104,8	91,1
2012	102,0	90,0
2013	100,6	89,4
2014	96,9	86,8
2015	96,5	86,4

Het aantal leerlingen in Leiderdorp neemt langzaam af, dit is een landelijke trend met name in plattelandsgebied. Toch heeft Leiderdorp ten opzichte van de provincie Zuid-Holland een hoog aantal leerlingen per 1000 inwoners. Dat is te verklaren door het verstedelijkte gebied van Leiderdorp t.o.v. de gehele provincie. Momenteel staan 1726 leerlingen ingeschreven bij een voortgezet onderwijsinstelling in Leiderdorp.⁴²

Tabel 25: Aantal ingeschreven leerlingen voortgezet onderwijs naar onderwijssoort

Onderwijssoort	Aantal
Totaal voortgezet onderwijs	1726
Vo algemeen leerjaren 1-3	694
Vwo 3-6	468
Havo 3-5	271
vmbo theoretische leerweg 3-4	178
vmbo kader 3-4	95
Praktijkonderwijs	20
Vavo	31
Totaal middelbaar beroepsonderwijs	595
Mbo bol	460
Mbo bbl	135
Assistentenopleiding (niveau 1)	14
Basisberoepsopleiding (niveau 2)	103
Vakopleiding (niveau 3)	164
Middenkaderopleiding (niveau 4a)	314
Specialistenkaderopleiding (niveau 4b)	0
Hoger beroepsonderwijs	546
Wetenschappelijke onderwijs	394

⁴¹ waarstaatjegemeente.nl

⁴² CBS 2016

LEERPLICHT

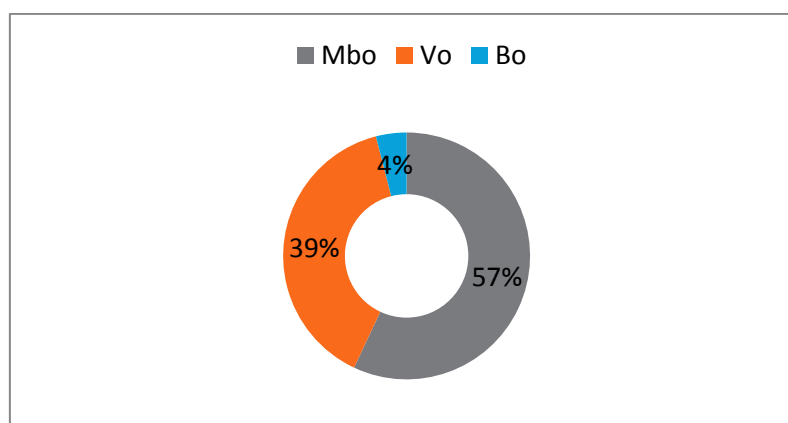
Alle kinderen tussen de 5 en 16 jaar in Nederland zijn leerplichtig. Ze moeten onderwijs volgen op een school. De leerplicht duurt tot het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt. Dan moet de leerling echter ook een startkwalificatie hebben gehaald. Dat zijn minimaal een VWO-diploma, een HAVO-diploma of een MBO-diploma van niveau 2 of hoger. Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) voert voor de gemeenten in Holland Rijnland de Leerplichtwet uit. Tot en met 23 jaar worden jongeren gestimuleerd een startkwalificatie te behalen, om zo meer kans te maken op de arbeidsmarkt.

Op 1 januari 2016 stonden er in totaal 4.139 leerlingen ingeschreven op scholen in Leiderdorp. Tijdens het schooljaar 2015-2016 zijn er 141 meldingen door de scholen gedaan van leerplichtverzuim, vaak meerdere verzuimmeldingen voor dezelfde leerling. In totaal gaat het om 95 leerlingen. In Leiderdorp stijgt het aantal meldingen van verzuim licht, terwijl het in de regio juist afneemt.

34

Tabel 26: Aantallen verzuim per schooljaar

Verzuimsoort	2014-2015	2015-2016
Luxe verzuim	0	5
Spijbelverzuim	23	25
Signaalverzuim	24	30
Spijbel/signaalverzuim (mbo)	111	80
Totaal	158	141

Figuur 9: Percentage van het meldingen relatief verzuim naar schoolsoort

Het RBL registreert ook hoeveel leerlingen er per schooljaar een vrijstelling krijgen. Dit zijn leerlingen die bijvoorbeeld om lichamelijke of psychische redenen niet naar school kunnen/willen, of onderwijs in het buitenland volgen.⁴³

Tabel 27: Aantal vrijstellingen per schooljaar

Reden voor vrijstelling	2014-2015	2015-2016
Vervangende leerplicht inschrijving op andere school (16 jarigen)	2	0
Inschrijvingsplicht: lichamelijke en/of psychische gronden	22	21
Inschrijvingsplicht: bedenking tegen richting van het onderwijs	3	3
Inschrijvingsplicht: het volgen van onderwijs in het buitenland	8	6
Geregeld schoolbezoek gewichtige omstandigheden	0	2
Vrijstelling kwalificatieplicht: volgen van ander onderwijs	4	1
Totaal	39	33

⁴³ bron: RBL

VOORTIJDIG SCHOOLVERLATERS (VSV) EN SCHOOLVERZUIM

Voortijdig Schoolverlaters zijn alle jongeren tot 23 jaar die een school of opleiding verlaten voordat ze een startkwalificatie hebben. Om dit tegen te gaan, worden jongeren verplicht een traject te volgen bij het Regionale Meld en Coördinatiepunt (RMC). Zij worden begeleid naar school, werk, of een combinatie hiervan. Ook leerlingen die dreigen uit te vallen kunnen worden begeleid. In het schooljaar 2014-2015 zijn er in Leiderdorp in totaal 21 trajecten gestart, waarvan 7 preventief. In schooljaar 2015-2016 zijn dat 15 trajecten, waarvan 4 preventief. Het aantal voortijdig schoolverlaters is niet bekend, wel is bekend dat Leiderdorp boven het gemiddelde zit van uitval voor de startkwalificatie is gehaald. Hierbij trekken we met de regio op om uitval te voorkomen.

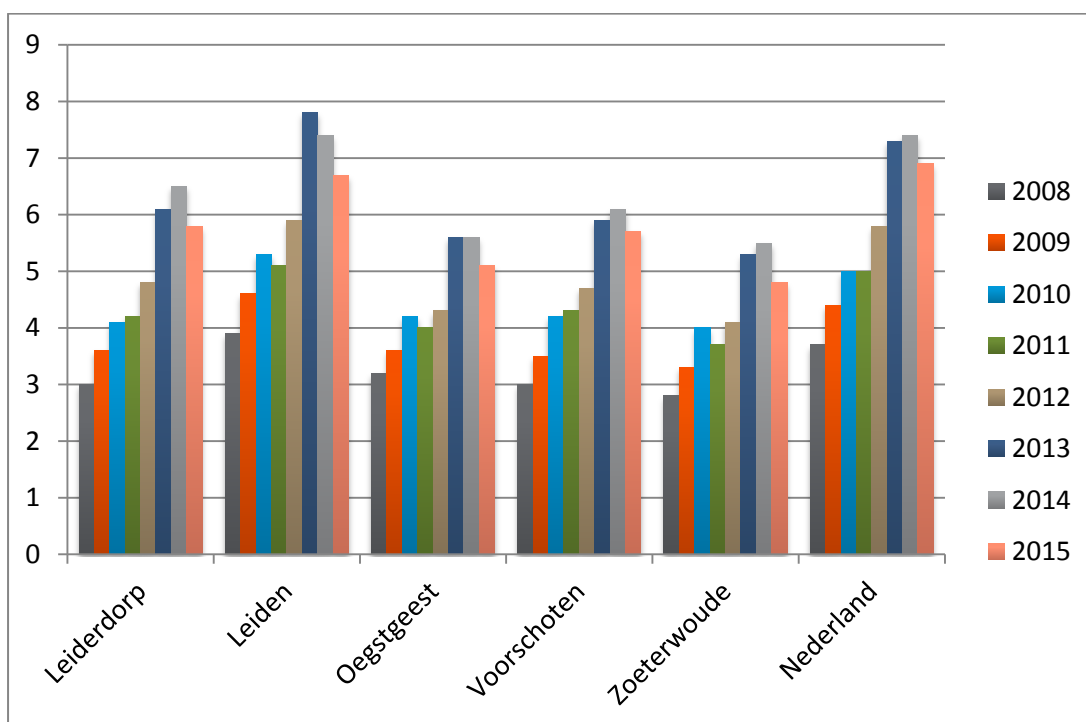
OPLEIDINGSNIVEAU BEROEPSBEVOLKING

Leiderdorp kent een hoog opgeleide bevolking: Ruim 35% heeft een HBO-opleiding afgerond of hoger. Dit is hoger dan in de regio (34%) en hoger dan in de rest van Nederland (33%).⁴⁴

Volgens het onderzoek 'Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland' (2015) heeft 8%-11% van de Leiderdorpers tussen de 16 en 65 jaar moeite met lezen en schrijven. Dit is gebaseerd op een schatting, en hiermee valt Leiderdorp lager uit dan het gemiddelde van Zuid-Holland.

8.2. WERK

Wie zijn baan verliest, ontvangt eerst een werkloosheidsuitkering (WW). Als de WW is beëindigd, kom je eventueel in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Of je recht hebt op een bijstandsuitkering hangt af van de persoonlijke situatie en wordt getoetst aan wettelijke eisen.

Figuur 10: Werkloosheidspercentage % (beroepsbevolking) periode 2008-2015

Na het uitbreken van de financiële crisis in 2008 loopt de werkloosheid tot 2013 sterk op. Dit zien we op alle niveaus terug: lokaal, regionaal en landelijk, zij het dat er wel sprake is van regionale verschillen. In 2013, rond het hoogtepunt van de economische crisis, is sprake van een versnelling, die vanaf 2014 overgaat in een geleidelijk dalende lijn. Het Centraal Planbureau (CPB) en De

⁴⁴ CBS 2016

Nederlandsche Bank (DNB) gaan in hun prognoses uit van een verder aantrekkende economie en een voortzettende daling van de werkloosheid.

Binnen de Leidse regio is grofweg sprake van een driedeling. Leiderdorp en Voorschoten zitten in de middenmoot, maar onder het landelijk gemiddelde. De stad Leiden bevindt zich net boven het landelijk gemiddelde, al duikt ze daar vanaf medio 2014 onder. Oegstgeest en vooral Zoeterwoude laten de laagste werkloosheidscijfers zien.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSUITKERINGEN

Tabel 28: Aantallen arbeidsongeschiktheid en Wajong⁴⁵

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leiderdorp								
Arbeidsongeschiktheid	970	970	990	960	960	950	930	900
Wajong	190	200	210	240	260	260	270	250
Leiden								
Arbeidsongeschiktheid	4.570	4.670	4.670	4.650	4.590	4.590	4.550	4.410
Wajong	1.110	1.250	1.320	1.380	1.480	1.570	1.610	1.570
Oegstgeest								
Arbeidsongeschiktheid	660	670	680	670	680	660	630	610
Wajong	180	200	220	220	240	240	240	240
Zoeterwoude								
Arbeidsongeschiktheid	490	470	460	460	450	450	440	440
Wajong	300	290	290	290	290	300	300	300
Voorschoten								
Arbeidsongeschiktheid	680	670	680	660	690	690	690	670
Wajong	120	130	140	150	190	190	200	200
Nederland (x1000)								
Arbeidsongeschiktheid	799	802	797	792	786	787	791	777
Wajong	170	184	194	205	216	228	239	236

De arbeidsongeschiktheidscijfers laten na de ingrepen van diverse kabinetten de afgelopen jaren een dalende trend zien. De Wajong vormt daar een uitzondering op. Tot 2015 is de lijn stijgend. Met de inwerkingtreding van de Participatiewet op 1 januari 2015 zien we echter ook daar de ommekeer. Vanaf die datum komen alleen jongeren die volledig arbeidsongeschikt zijn nog in aanmerking voor een Wajong-uitkering. Alle jongeren met een arbeidshandicap maar met arbeidsvermogen vallen per die datum onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Inwoners die reeds voor die datum een Wajong-uitkering hadden (de 'oude' gevallen) blijven de verantwoordelijkheid van het UWV.

INSTROOM PARTICIPATIEWET-UITKERING

Volgens cijfers van het CBS bedroeg het aantal mensen met een Participatiewet-uitkering landelijk 448.720 (ultimo 2015), een stijging van 14.980 ten opzichte van eind 2014 (+3,5%). In Leiderdorp

⁴⁵ CBS, personen met een uitkering, 31 december 2015

steeg het aantal mensen met een bijstandsuitkering in dezelfde periode van 400 naar 420 (+5,0%). We scoorden daarmee slechter dan het landelijk gemiddelde.

Tabel 29: Aantal uitkeringen en stijging per jaar op basis van de Participatiewet

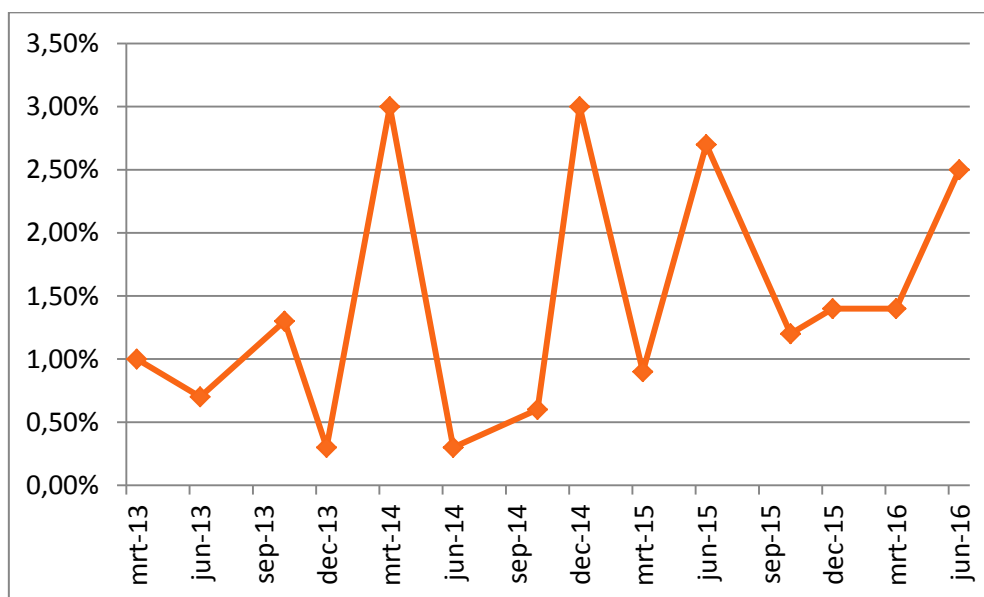
Jaar	Aantal	Stijging in %
2012	272 --> 291	7,00%
2013	291 --> 328	12,70%
2014	328 --> 339	3,40%
2015	339 --> 352	3,80%

Tabel 30: Aantal bijstandsuitkeringen op 31 december 2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Leiderdorp	250	280	300	330	340	380	400	420
Leiden	2.840	2.880	2.930	3.040	3.230	3.450	3.530	3.620
Oegstgeest	140	160	170	180	210	220	250	270
Zoeterwoude	20	30	40	50	50	60	70	60
Voorschoten	170	200	230	240	260	320	340	350
Nederland (x1000)	304	330	356	367	380	413	433	448

UITSTROOM NAAR WERK

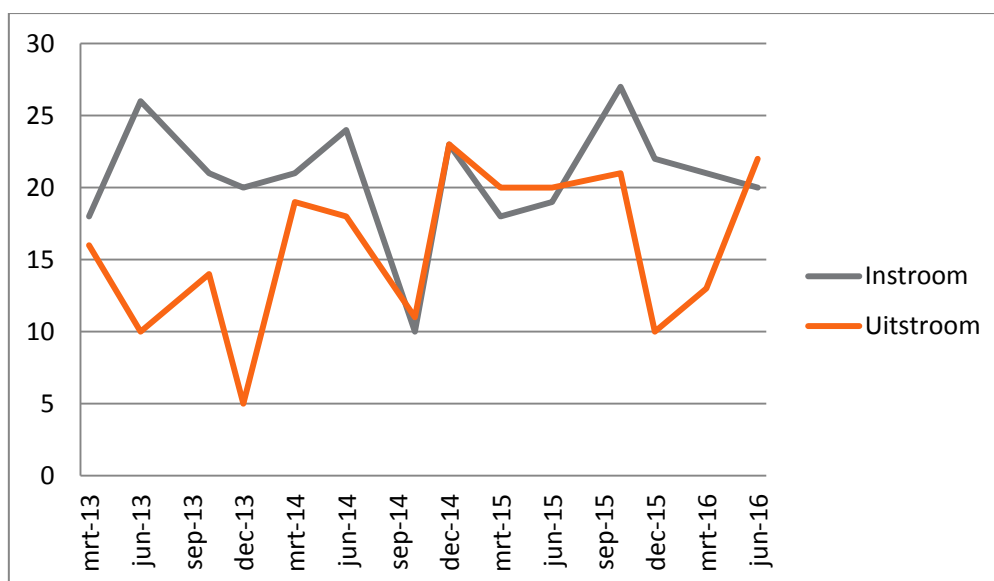
Onderstaand grafiek geeft de procentuele uitstroom naar een betaalde baan van mensen met een uitkering op grond van de Participatiewet⁴⁶.

Figuur 11: Percentage uitstroom naar werk vanuit de Participatiewet

⁴⁶ Kwartaalstatistiek Leiderdorp 2^e kwartaal 2016, Werk en Inkomen gemeente Leiden

Figuur 12: Ontwikkelingen in- en uitstroom in de Participatiewet naar aantal cliënten

VOORAL LAAGOPGELEIDE INWONERS HEBBEN EEN UITKERING

Van 301 (63,2%) inwoners die afhankelijk zijn van een uitkering voor inkomensondersteuning is het opleidingsniveau bekend. Uit deze gegevens blijkt dat bijna het voltallige bestand laag/middelbaar is opgeleid. Slechts 34 klanten zijn hoogopgeleid. Ruim een derde van de klanten waarvan het opleidingsniveau bekend is heeft geen basisonderwijs of enkel het basisonderwijs doorlopen.

Tabel 31: Scholingsniveau inwoners met inkomensondersteuning

Opleidingsniveau	Aantal	Percentage
Laagst (lagere school of geen basisoniveau)	115	24,20%
Laag (lbo, mavo, vmbo, mbo-1 avo-onderbouw)	82	17,20%
Midden (havo, vwo, mbo 2-4)	70	14,70%
Hoog (hbo, wo)	34	7,10%
Onbekend	175	36,80%

LEEFTIJDOPBOUW PARTICIPATIEWET-UITKERING

In 2015 was 30% van de klanten die een uitkering ontving 27 jaar of jonger⁴⁷.

Tabel 32: Leeftijdopbouw uitkeringen Participatiewet

	2011	2012	2013	2014	2015
t/m 19 jr	0%	2%	0%	1%	3%
20-22 jr	10%	3%	9%	8%	6%
23-24 jr	0%	9%	11%	16%	8%
25-29 jr	10%	14%	17%	19%	17%
30-39 jr	60%	17%	19%	14%	23%
40-49 jr	20%	19%	26%	17%	20%
50-59 jr	0%	20%	15%	18%	14%
60-64 jr	0%	6%	2%	1%	4%
65+	0%	9%	9%	5%	6%

⁴⁷ Kwartaalstatistiek Leiderdorp 4^e kwartaal 2015, Werk en Inkomen gemeente Leiden

DUUR VAN DE UITKERING

Gemiddeld is 60% van de klanten binnen een jaar uit de uitkering. Het percentage van de inwoners dat 2 tot 4 jaar in de uitkering zit is de afgelopen jaren toegenomen van 11% in 2013 naar 20% in 2015.

Tabel 33: Gemiddelde tijdsperiode uitstroom vanuit de Participatiewet-uitkering

	Totaal 2013	Totaal 2014	Totaal 2015
Tot 3 maanden	13%	18%	20%
3-6 maanden	23%	16%	21%
6-12 maanden	19%	18%	18%
1-2 jaar	19%	25%	11%
2-4 jaar	11%	16%	20%
Langer dan 4 jaar	15%	8%	10%

VRIJSTELLING ARBEIDSPLICHT

Klanten met een uitkering kunnen in sommige gevallen tijdelijk een vrijstelling van arbeidsplicht hebben. In Leiderdorp heeft gemiddeld 25% tot 30% van het klantenbestand een vrijstelling van arbeidsplicht.

Tabel 34: Standgegevens klanten met uitkering in 2016

	1-feb	1-mrt	1-apr	1-mei	1-jun	1-jul	1-aug	1-sep
Aantal personen met lopende uitkering	412	415	420	422	417	422	418	421
Waarvan met arbeidsvrijstelling	101	103	104	103	106	112	116	122
Aantal personen met arbeidsplicht en met een lopende uitkering	311	312	316	319	311	310	302	299
Waarvan met een lopend traject	71	67	81	68	70	67	62	64

TEGENPRESTATIE

In beginsel hebben alle personen behorende tot de doelgroep van de Participatiewet de verplichting 'iets terug te doen' voor de uitkering in de vorm van een tegenprestatie. Een tegenprestatie bestaat uit het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Het doel is niet direct gelegen op inschakeling op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie kan bijdragen aan de ontwikkeling van uitkeringsgerechtigden maar mag niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie heeft in beginsel een omvang van 8 tot 16 uur per week, gedurende 3 maanden, maar dient qua omvang nadrukkelijk minder dan 32 uur per week te zijn. Van het klantenbestand van Werk en Inkomen is circa 56% maatschappelijk actief.

WAT VALT ONS OP?:

- Circa een op de 10 Leiderdorpers tussen de 16 en 65 jaar heeft moeite met lezen en schrijven.
- Het aantal leerlingen in het basisonderwijs neemt langzaam af.
- Het aantal leerlingen dat het onderwijs verlaat voordat een startkwalificatie is behaald, is in Leiderdorp hoger dan gemiddeld.
- Vooral laagopgeleide inwoners hebben een uitkering voor inkomensondersteuning.
- Meer dan de helft (60%) van de klanten is binnen een jaar uit de uitkering.
- Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen neemt af.
- De procentuele stijging van het aantal uitkeringen op basis van de Participatiewet is hoger dan het landelijk gemiddelde.

9. VEILIGHEID

Bij veiligheid gaat het onder andere over de veiligheidsbeleving van onze inwoners, huiselijk geweld en kindermishandeling. De Veiligheidsmonitor⁴⁸ is een landelijk bevolkingsonderzoek naar veiligheid(-beleving) en leefbaarheid. Daarnaast zijn er de politiecijfers met betrekking tot incidenten en aangiftes. Op basis van deze cijfers kan een beeld geschetst worden van de veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Ook zijn er raakvlakken met alcohol- en drugsproblematiek. Deze problematiek is eerder beschreven in hoofdstuk 4.

9.1. VEILIGHEID EN VEILIGHEIDSGEVOEL IN LEIDERDORP

Uit de Veiligheidsmonitor blijkt dat in 2015, 9,1% van de inwoners van Leiderdorp zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. Over het algemeen voelen onze inwoners zich veilig en geven zij een 7,5 als rapportcijfer, daar waar het gaat om de veiligheid in de woonbuurt.

Tabel 35: Veiligheidsbeleving in de buurt

	2015	2014	2013	2012
% dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt	9,1	14,0	14,8	7,2
% dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt	1,0	0,7	1,7	0,0
Rapportcijfer veiligheid woonbuurt	7,5	7,6	7,1	7,5

In Veiligheidsmonitor worden ook buurtproblemen in beeld gebracht. Hondenpoep op de stoep, te hard rijden en parkeerproblemen worden als buurtproblemen ervaren, evenals rommel op straat en rondhangende jongeren. Als antwoord op de vraag welk probleem als eerste moet worden aangepakt blijkt dat het probleem van de hondenpoep het hoogste percentage scoort.

Tabel 36: Buurtproblemen die moeten worden aangepakt (2015)

Buurtprobleem dat als eerste moet worden aangepakt:	
Hondenpoep	19,3
Te hard rijden	18,7
Parkeerproblemen	12,9
Rommel op straat	9,5
Overlast omwonenden	4,1
Geen van de problemen	7,2
Rondhangende jongeren	2,6

Ook over een langere periode zijn en blijven hondenpoep en te hard rijden de twee grootste problemen, of in elk geval zijn het de problemen waarvan het grootste deel van onze inwoners vindt dat ze als eerste moeten worden aangepakt. Parkeerproblematiek is ook een terugkerend probleem, evenals rommel op straat. Rondhangende jongeren komen door de jaren heen juist niet in de top drie voor, ondanks de toch vaak ruime aandacht hiervoor in de (landelijk) media.

Indien wordt gevraagd waar men zélf veel overlast van ervaart, wordt ongeveer eenzelfde beeld gegeven: verkeer, hondenpoep en parkeren worden veel genoemd. Opvallend is dat de overlast door rondhangende jongeren aanzienlijk minder is geworden.

⁴⁸ www.veiligheidsmonitor.nl

Tabel 37: Problemen waar mensen zelf overlast van ervaren (2015)

"Ik ervaar zelf veel overlast van"	
Bekladde muren of gebouwen	0,3 %
Hondenpoep	17,9 %
Rommel op straat	4,8 %
Vernieling van straatmeubilair	0,9 %
Eén of meer vormen van verkeersoverlast	27,5 %
Te hard rijden	18,3 %
Agressief verkeersgedrag	2,4 %
Parkeerproblemen	14,7 %
Dronken mensen op straat	0,7 %
Drugsgebruik of drugshandel	0,0 %
Lastig vallen van mensen op straat	0,8 %
Rondhangende jongeren	3,8 %
Buurtbewoners	4,8 %

41

AANTAL INBRAKEN NEEMT AF

In de inbraakcijfers, is er een positieve trend waar te nemen. Over heel Nederland gezien is vanaf 2012 sprake van een afnemend aantal inbraken. Ook in Leiderdorp is een daling waar te nemen vanaf 2012, hoewel het aantal inbraken in 2015 weer wat groter was dan in 2014. Voor 2016 lijken de cijfers weer wat positiever uit te pakken⁴⁹.

Tabel 38: Aantal inbraken in Leiderdorp per jaar

	2016 t/m juni	2015	2014	2013	2012
Aantal woninginbraken in Leiderdorp	22	77	65	119	141

INWONERS, VERANTWOORDELIJKHEID EN PREVENTIEVE MAATREGELEN

Om te voorkomen zij slachtoffer worden van criminaliteit namen inwoners in 2015 over het geheel gezien meer preventieve maatregelen dan in 2014. De maatregelen verschillen wel. Zo nemen mensen vaker hun waardevolle spullen mee uit de auto of laten deze thuis. Het laten branden van het licht thuis, om de suggestie te wekken dat er iemand thuis is, gebeurt minder dan voorgaande jaren. Verder is het percentage alarminstallaties afgenomen, maar het percentage rolluiken juist toegenomen.

WEINIG SPRAKE VAN SLACHTOFFERSCHAP, WEINIG AANGIFTEN

Weinig inwoners geven aan slachtoffer te zijn geweest van geweldsdelicten (< 3%), vermogensdelicten (12,5%) en vernielingen (3,2%). Het aantal geweldsdelicten zoals bijvoorbeeld mishandeling, bedreiging en openlijk geweld tegen personen was aanzienlijk hoger voor 2013, maar lijkt de afgelopen jaren weer iets op te lopen.

⁴⁹ <https://www.politie.nl/mijn-buurt/misdaad-in-kaart?geoquery=leiderdorp>

Tabel 39: Aantal geweldsdelicten in Leiderdorp per jaar

	2015	2014	2013	2012
Aantal geweldsincidenten in Leiderdorp	73	68	66	93

POLITIE EN TEVREDENHEID

Op het gebied van veiligheid is de politie een belangrijke partij. Vanaf 2012 is de politie gereorganiseerd. Van 25 regionale korpsen is de stap gemaakt naar één nationaal korps met 10 politie eenheden. De Regionale Eenheid Den Haag is ontstaan uit een samenvoeging van de voormalige regiokorpsen Haaglanden en Hollands Midden. Het vertrouwen in de politie in algemene zin, laat een lichte verbetering zien. Het rapportcijfer voor de politie was in 2014 een tiende hoger dan in 2013 en in 2015 was het opnieuw met een tiende toegenomen (2013: 6,1 – 2014: 6,2 – 2015: 6,3).

De tevredenheid over de politie in de buurt geeft een grilliger beeld te zien. In 2015 was iets minder dan een kwart (zeer) tevreden over de politie in de buurt, minder dan 10% was (zeer) ontevreden.

Tabel 40: Tevredenheid (%) over de politie in de buurt

	2015	2014	2013	2012
% mensen dat (zeer) tevreden was over de politie in de eigen buurt	22,9	28,9	20,0	28,3
% mensen dat (zeer) ontevreden was over de politie in de eigen buurt	8,2	6,5	6,9	12,3

9.2. VEILIG THUIS

Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is met de transitie jeugdhulp samen met het Steunpunt Huiselijk Geweld geïntegreerd tot Veilig Thuis. Huiselijk geweld wordt gemeld bij Veilig Thuis. De meeste meldingen betreffen geweld tegen jeugdigen (72 meldingen). In 2015 werd in Leiderdorp 18 gevallen van huiselijk geweld tussen volwassenen gemeld bij het meldpunt Veilig Thuis. In 5 gevallen is een tijdelijk huisverbod uit gesproken. Het huisverbod houdt in dat een pleger van huiselijk geweld in beginsel tien dagen zijn of haar woning niet meer in mag en in die periode ook geen contact mag opnemen met de partner of de kinderen. De maatregel biedt de mogelijkheid om in een noodsituatie te voorzien in een afkoelingsperiode waarbinnen de nodige hulpverlening op gang kan worden gebracht en escalatie kan worden voorkomen.

Tabel 41: Aantal meldingen bij Veilig Thuis in 2015

	Aantal meldingen Jeugd	Aantal meldingen Volwassenen
Leiderdorp	72	18
Leiden	371	63
Oegstgeest	56	2
Zoeterwoude	14	2
Voorschoten	71	11

Tabel 42: Aantal tijdelijke huisverboden

	Aantal Tijdelijke huisverboden
2015	5
2014	1
2013	2
2012	2
2011	8

9.3. JEUGDIGEN

Het Jeugd preventieteam (JPT) verzorgt preventieve begeleidingstrajecten voor jongeren die in aanraking zijn gekomen met de politie. In 2015 zijn er 11 jongeren uit Leiderdorp bij het Jeugd Preventie team aangemeld. Omdat zorgmeldingen niet langer rechtstreeks, maar via Veilig Thuis bij het JPT terecht komen is er sprake van een daling van het aantal aanmeldingen. De aanmeldingen komen nu namelijk sneller op de juiste plaats terecht.

43

Tabel 43: aantal aanmeldingen bij het Jeugd preventieteam

2013	2014	2015
45	58	11

Bureau Halt verzorgt 'straf op maat'. Deze straf wordt niet wordt opgenomen in justitiële documentatie. De straf kan bestaan uit gesprekken met jongere, ouders, een schadevergoeding, het aanbieden van excuses en leer- en of werkopdrachten . Er worden in Leiderdorp, vaker dan gemiddeld in Nederland, jongeren verwezen naar Bureau Halt. Gemiddeld zijn dit er 30 per jaar. Leiderdorp kent daarentegen geen jeugdige veelplegers. In 2015 zijn er 14 jeugdigen (12 t/m 17-jarigen) uit Leiderdorp aangehouden.

Tabel 44: Aantal verwijzingen naar Bureau Halt per 10.000 inwoners tussen 12-17 jaar⁵⁰

	Leiderdorp	Nederland
2013	147,2	138,8
2014	212,8	139,7

Tabel 45: Overzicht aantal Halt-straffen voor jeugdigen uit Leiderdorp

Delict categorie	2012	2013	2014	2015
Vermogensdelicten	10	13	9	5
Baldadigheid	6	3	6	7
Openbare orde	1	2	10	8
Overig	1	5	9	3
Vuurwerkovertreden	6	3	5	2
Schoolverzuim	2	1	3	2
Vernieling	5	0	3	0
TOTAAL	31	27	43	27

Als belangen van ouders en jeugdigen tegenstrijdig lijken waardoor de veiligheid van het kind in het geding is wordt er ingegrepen. De veiligheid van het kind gaat voor de rechten van ouders. Onze teams (zowel het JGT als het STL en Veilig Thuis) en uiteindelijk de Jeugdbeschermingstafel doen hun uiterste best om ouders te motiveren om vrijwillige hulp te aanvaarden. Pas als er geen mogelijkheid is voor vrijwillige hulpverlening wordt de Raad voor de Kinderbescherming ingeschakeld en wordt er

⁵⁰ www.waarstaatjegemeente.nl

onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor gedwongen hulpverlening (jeugdbeschermingsmaatregel).

Wanneer een jeugdbeschermingsmaatregel genomen moet worden, wordt dit onderdeel van het gezinsplan, waarbij ook het traject na afloop van de maatregel duidelijk moet zijn. In zeer ernstige gevallen is het noodzakelijk voor de veiligheid en ontwikkeling om een jeugdige uit zijn vertrouwde omgeving te halen en juist ver weg op te vangen. Preventieve inzet moet dit tot een minimum terugdringen.

Wanneer de veiligheid van jeugdigen in het geding is kan de rechter in het kader van de **jeugdbescherming** een uitspraak doen voor een onder toezicht stelling (OTS) eventueel met een uithuisplaatsing. Het gaat bij deze zeer zware maatregelen om complexe problematiek in het leven van kinderen en gezinnen. De jeugdbescherming wordt uitgevoerd door Jeugdbescherming West, Het Leger des Heils en de William Schrikker Groep (de laatste specifiek voor kinderen en /of ouders met een beperking).

Als een jongere een strafbaar feit heeft gepleegd kan de rechter jeugdreclassering opleggen na detentie. De **jeugdreclassering** wordt uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg en de jeugdreclassering van het Leger des Heils en de William Schrikker Groep.

De **jeugdzorgplus** (gesloten jeugdzorg op civielrechtelijke uitspraak) gaat om jeugdigen die tijdelijk in een gesloten instelling geplaatst worden. Het gaat daarbij om jeugdigen die tegen zichzelf of tegen de samenleving moeten worden beschermd, bijvoorbeeld daders van eer gerelateerd geweld, loverboys et cetera. In onze regio is de Vaart onlangs geopend, naast Teijlingereind. De Vaart is onderdeel van Horizon. Er zijn ook elders in het land gespecialiseerde jeugdzorgplusinstellingen waar kinderen uit deze regio naar toe gaan.

Tabel 46: Aantallen jeugdbescherming naar activiteiten⁵¹

	2011	2012	2013	2014	2015
Beschermingsonderzoek opvoedingsproblemen	12	17	7	9	13
Beschermingsonderzoek overig	2	0	0	1	1
Gezag en omgangsverzoek	9	2	1	1	10
Adoptie genel. Activiteiten	4	5	0	2	1
Strafonderzoek	59	59	27	19	7
Onderzoek schoolverzuim	0	0	7	1	3
Coördinatie taakstraffen	21	23	13	12	12

De kindertelefoon is een landelijk concept. Wij zijn verplicht de kindertelefoon in stand te houden. De Kindertelefoon biedt gratis en anonieme hulpverlening per telefoon of via chat aan kinderen en jongeren tussen 8 en 18 jaar, met vragen of problemen. Sinds 1 januari 2015 wordt de Kindertelefoon vanuit één centrale organisatie geleid. Er zijn geen cijfers bekend over het gebruik van de kindertelefoon in Leiderdorp. Dit omdat er alleen cijfers worden geregistreerd over het landelijk gebruik.

⁵¹ Raad voor de Kinderbescherming

WAT VALT ONS OP?:

- Inwoners geven de veiligheid in de buurt gemiddeld een 7,5.
- Hondenpoep en verkeerverlast worden aangemerkt als problemen in de wijk.
- Aantal inbraken in Leiderdorp is gedaald.
- Het aantal meldingen bij het Jeugd preventieteam is sterk gedaald.
- Aantal verwijzingen naar Bureau Halt is in Leiderdorp relatief hoog.

Bijlage 1: Kernpunten evaluatie Vrijwilligersbeleid

Samen met het zorgvrijwilligersnetwerk is het beleid rond het vrijwilligerswerk geëvalueerd. Hier kwamen de volgende aanbevelingen uit:

- *Behoudt waar nodig de platformbijeenkomsten en netwerkoeverleggen. Deze worden als waardevol gezien en stimuleren de samenwerking tussen verschillende organisaties.*
- *De Beursvloer is een waardevol middel om aandacht te geven aan vrijwilligerswerk en uitwisselingen te creëren met het bedrijfsleven. Kijk verder dan de gemeentegrenzen, en zorg dat de terugkoppeling na de afgesloten deals tussen maatschappelijke organisaties onderling en bedrijfsleven beter geborgd is.*
- *Organiseer scholing en cursusaanbod voor en door vrijwilligers die aansluit bij hun behoeften.*
- *Samenwerking in het zorgvrijwilligersnetwerk kan worden verbeterd, zowel intern als met andere partijen. Focus in het netwerk meer op gezamenlijk dingen oppakken, in plaats van alleen maar halen en brengen van individuele organisaties, bijvoorbeeld het gezamenlijk inzetten van vrijwilligers en gezamenlijk inzetten en aandacht schenken aan landelijke initiatieven.*
- *Zorg voor een waardering van vrijwilligerswerk die aantrekkelijk is voor alle soorten vrijwilligers.*

iDoe signaleert dat bij de zorgorganisaties de vraag leeft hoe zij nieuwe vrijwilligers kunnen werven en behouden. Landelijk is het een trend dat vrijwilligers niet meer voor een langdurige periode hun vrijwilligerswerk willen doen, maar juist losse klussen willen uitvoeren.

Bijlage 2: Kernpunten evaluatie Mantelzorgbeleid

Met de lokale werkgroep mantelzorg en mantelzorgers is het mantelzorgbeleid geëvalueerd. Hier kwamen de onderstaande aanbevelingen uit:

- *Zorg dat de overbelaste mantelzorgers meer in beeld komt. Versterk hiervoor de contacten met partners (-huisarts, wijkverpleegkundige e.d.) die niet deelnemen aan de werkgroep.*
- *Zorg dat de toenemende regeldruk (administratie, formulieren e.d.) op mantelzorgers afneemt. Door wetswijzigingen neemt de complexiteit en zwaarte van zorg en ondersteuning toe. Met name de groep die iemand met dementie ondersteunt ervaart dit.*
- *De ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers ligt sterk bij praktische ondersteuning. Om die praktische ondersteuning te bieden zijn meer vrijwilligers nodig. Dit kan versterkt worden met elkaar te kijken naar het “mengen” van doelgroepen (oud en jong), anders zoeken van vrijwilligers (BUUV, app- groep met team van vrijwilligers e.d.). Maar ook door vrijwilligers met elkaar in te zetten.*
- *Zorg dat er meer vanuit de persoonlijke vraag van de mantelzorgers gekeken wordt en minder vanuit het aanbod dat beschikbaar is.*
- *De regionale samenwerking en afstemming kan nog sterker worden door bijvoorbeeld het cursusaanbod af te stemmen en één agenda te maken. Ook op gemeentelijk niveau kan dit verbeterd worden, door bijvoorbeeld het afstemmen van regelingen en waarderingen voor mantelzorgers.*